

RAPPORT

Innsiktsarbeid for rekruttering av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn

Foto: istockphoto.com

Av Simen Pedersen, Iselin Kjelsaas og Lena Catherine Lossius Westby

Menon-publikasjon Nr. 187

2025

Forord

På oppdrag fra Bufdir har Menon Economics og NTNU Samfunnsforskning AS gjennomført et innsiktsarbeid for å styrke rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Formålet med innsiktsarbeidet var å utarbeide et solid kunnskapsgrunnlag og gi råd for å styrke rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn.

Ansvarlig for prosjektet hos Menon har vært Simen Pedersen, mens Iselin Kjelsaas har vært prosjektleder. Lena C. L. Westby ved NTNU Samfunnsforskning AS har vært ansvarlig for det barnevernsfaglige perspektivet og litteratur- og kunnskapsoppsummeringen. Therese Stoveland-Alfsen i Menon har vært kvalitetssikrer.

Vi takker Bufdir for et spennende oppdrag. Vi vil også rette en særskilt takk til alle informanter og deltakere i arbeidsgruppen, som ga verdifull innsikt i innsiktsarbeidet.

Januar 2026

Simen Pedersen
Prosjektansvarlig
Menon Economics

Januar 2026

Iselin Kjelsaas
Prosjektleder
Menon Economics

Om Menon Economics

Menon Economics analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter. Vi er et konsultentselskap som opererer i grenseflatene mellom økonomi, politikk og marked.

Menon kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som samfunnsøkonomisk lønnsomhet, verdsetting, nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende akademiske miljøer innenfor de fleste fagfelt.

Les mer om vårt arbeid på menon.no.

Om Bufdir

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er et statlig forvaltningsorgan under Barne- og familiedepartementet (BFD). Bufdir har ansvar innen oppvekst, barnevern, familievern, adopsjon, likestilling og ikke-diskriminering, samt vold og overgrep i nære relasjoner. Direktoratet styrer Bufetat og har siden 1. januar 2014 vært fagorgan for hele barnevernet, både kommunalt og statlig. På vegne av departementet behandler Bufdir saker etter blant annet barnevernsloven, adopsjonsloven, barneloven og ekteskapsloven, og vektlegger rettssikkerhet, legitimitet, likebehandling, mangfold og høy kvalitet i saksbehandlingen.

Innhold

Sammendrag	4
1 Bakgrunn og problemstillinger	6
1.1 Bakgrunn	6
1.2 Problemstillinger	6
2 Metode og datainnhenting	7
2.1 Metodisk tilnærming	7
2.2 Informanter	7
2.3 Kategorisering av funn	8
2.4 Relevante juridiske bestemmelser	8
3 Litteraturstudie – tradisjonell kunnskapsoppsummering	10
3.1 Rekruttering av spesifikke minoritetsgrupper	10
3.2 Barn og ungdoms behov for utvikling av kulturell og religiøs identitet	11
3.3 Dialog med minoritetsmiljøer	12
3.4 International Organization of Migration (IOM) - rekruttering av fosterforeldre i minoritetsmiljøer	13
4 Arbeid med å rekruttere fosterhjem	16
4.1 Motivasjonsfaktorer og budskap	16
4.2 Kanaler og budbringere	20
4.3 Språk – bruk av tolk og oversatt materiale	25
4.4 Andre momenter knyttet til rekruttering av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn	26
5 Andre tiltak for å styrke arbeidet	29
5.1 Krav for å bli fosterhjem	29
5.2 Samarbeid i og med Bufetat	33
5.3 Prosess fra rekruttering til etablering av fosterhjem	34
5.4 Oppfølging av fosterhjem	34
6 Hovedfunn og anbefalinger	36
6.1 Hovedfunn	36
6.2 Anbefalinger	38
Referanseliste	41

Sammendrag

Rekruttering og oppfølging av fosterhjem med minoritetsbakgrunn ser ut til å lykkes best når arbeidet tar utgangspunkt i verdier og motivasjon som allerede står sterkt i miljøene, og når det starter nær barnet og dets nettverk. Funnene peker tydelig på at det ikke er nok å «oversette» eksisterende praksis til flere språk. Det avgjørende er å kombinere god og tilpasset informasjon med langsiktig relasjonsbygging, tillitsskapende arbeid og fleksibilitet i hvordan krav og rammer praktiseres.

Motivasjonen for å bli fosterhjem blant personer med minoritetsbakgrunn er i stor grad verdibasert. Mange beskriver et sterkt ansvar for barn, et ønske om å bidra til fellesskapet og en grunnleggende omsorgsforståelse der det å ta vare på andres barn oppleves som naturlig. For flere er fosterhjemsoppdraget også knyttet til et ønske om å «gi noe tilbake» til samfunnet, og til en opplevelse av å få bidra i et meningsfullt samfunnsoppdrag. I miljøer med mer kollektivistiske familie- og fellesskapsverdier forstås fosterhjemsoppgaven ofte som et felles prosjekt, der storfamilie og nettverk har en naturlig rolle. Dette gir både muligheter og utfordringer. På den ene siden kan nettverket være en ressurs for barnet og fosterhjemmet og på den andre siden kan trange boliger, økonomiske rammer og komplekse familiestrukturer skape praktiske og faglige dilemmaer. Et viktig funn er at rekrutterings- og oppfølgingsarbeidet fungerer best når tjenestene møter og anerkjenner denne kollektive forståelsen, og legger til rette for å bruke nettverket konstruktivt.

Samtidig er det i mange minoritetsmiljøer en grunnleggende skepsis til barnevernet og andre myndigheter. Denne skepsisen knyttes til erfaringer fra opprinnelsesland med kontrollerende eller lite tillitsvekkende myndigheter, til frykt for å bli misforstått og til opplevelsen av stor maktasymmetri. Det er et stort behov for grunnleggende og tilpasset informasjon om hva barnevernet er, hvorfor barn noen ganger må plasseres utenfor hjemmet, og hva det innebærer å være fosterhjem i Norge. Funnene viser at informasjon som gis tidlig, konkret og på forståelig måte, kan bidra til å redusere frykt og feiloppfatninger. Det kan være særlig virkningsfullt at personer som selv har erfaring fra barnevernet, som tidligere barn i fosterhjem, fosterforeldre eller foreldre, deler sine historier. Positive erfaringer formidlet av mennesker med minoritetsbakgrunn kan ha stor effekt på å bygge tillit og korrigere ensidige eller dramatiserte fortellinger som sirkulerer i miljøene. Frontfigurer og budbringere kan være gode ambassadører, men det er viktig at disse har tilstrekkelig forståelse og kompetanse og ikke brukes ukritisk.

Når det gjelder rekrutteringskanaler, peker funnene tydelig på at slekt og nettverk er den mest treffsikre veien til rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Arbeid med familieråd fremheves som et sentralt virkemiddel. Ved å samle familie og nettverk rundt barnet, og systematisk kartlegge hvilke ressurser som finnes, øker muligheten for å finne gode fosterhjemslosninger nær barnets tilhørighet. I tillegg løftes hverdagsnære, fysiske arenaer frem som særlig viktige, som religiøse møteplasser, arenaer for fritidsaktiviteter, arbeidsplasser med mange internasjonalt ansatte, festivaler eller andre naturlige møteplasser der informasjon kan gis og relasjoner kan bygges. Digitale kampanjer har en funksjon, men vurderes primært som et supplement, ikke som hovedstrategi. Fysiske møter er avgjørende for rekrutteringen.

Språk spiller en viktig rolle, men funnene nyanserer hva språktilpasning faktisk betyr. Mulighet til å kommunisere på eget språk og tilgang til kvalifiserte tolker virker å ha særlig betydning i tidlige faser og i situasjoner der det skal tas beslutninger som har store konsekvenser for barn og familie. Da kan språk være avgjørende for både forståelse, trygghet og motivasjon til å gå videre i prosessen. Samtidig understreker informantene at relasjon, trygghet og «personmatch» ofte veier tyngre enn det å dele morsmål. Språk alene løser ikke problemer knyttet til skepsis, maktasymmetri og tidligere negative erfaringer. Flere peker også på utfordringer med oversatt materiell som oppleves lite relevant eller for

generelt. Når innholdet ikke er utviklet sammen med målgruppen, risikerer man at budskapet ikke treffer, selv om språket er riktig. Det etterlyses derfor mer samskapt innhold, der man tar utgangspunkt i spørsmål, erfaringer og hverdagssituasjoner slik familiene selv beskriver dem, og tolker som ikke bare behersker språket, men også har innsikt i fosterhjemsoppdraget og barnevernets kontekst.

Vurderingen av om en familie kan bli fosterhjem framstår som et område der både krav og praksis oppleves utydelig. Både internt i tjenestene og blant potensielle fosterforeldre er det særlig usikkerhet knyttet til boligstandard og krav om eget rom til barnet. Mer systematisk vurdering av slekt og nettverk har økt behovet for fleksibilitet og bruk av kompenserende tiltak, for eksempel økonomisk støtte, tilrettelegging av bolig eller praktisk hjelp i hverdagen. Dette er ofte spesielt viktig for familier med svakere sosioøkonomiske rammer, der vilje og omsorgskompetanse kan være til stede, men hvor rammene rundt er krevende. Samtidig er det en tydelig bevissthet om at kvaliteten ikke må senkes. Det understrekes at krav til trygghet, stabilitet og barnets behov for integrasjon i norsk samfunn og språk må ligge fast, og at økonomiske motiver ikke må dominere. En hovedutfordring er dermed å praktisere kravene på en transparent og forutsigbar måte, samtidig som man åpner for individuelle tilpasninger der det er faglig forsvarlig. Videre kan overgangen fra rekruttering til etablering av fosterhjem lettes for eksempel ved å starte som beredskapshjem eller besøkshjem.

Oppfølgingen av fosterhjem fremstår som helt avgjørende for å redusere risiko for brudd og for å gi både barn og voksne trygghet over tid. Strukturerte oppfølgingsløp, tydelige forventninger, stabil økonomi og god veiledning trekkes fram som faktorer som virker beskyttende, også for familier med minoritetsbakgrunn. Fosterforeldre har behov for mer forutsigbarhet og tettere tilstedeværelse i hverdagen, særlig i krevende faser som ungdomstid og ved spørsmål og utfordringer rundt tilhørighet og identitet. Flere peker på at erfarne fosterhjem er en underutnyttet ressurs. At slike hjem til tider står ubenyttet over lengre perioder, tyder på behov for bedre systemer for å mobilisere og «gjenbruke» kompetanse og kapasitet.

Et funn er at arbeidsdelingen mellom kommuner, Bufetat og andre aktører oppleves fragmentert. Noen beskriver fosterhjemsarbeidet som preget av mange innganger, uoversiktlig informasjonsflyt og varierende koordinering, noe som kan svekke både rekruttering, oppfølging og utnyttelse av kapasitet. Kommunene sitter ofte med lokalkunnskap og tette kontaktflater inn mot minoritetsmiljøer, mens Bufetat har virkemidler, kurs og bistandsplikt. Når dette ikke ses som et felles rekrutterings- og oppfølgingsprosjekt, går man glipp av viktige synergier. På fosterhjemsfeltet har samtidig Bufdir satt i gang et initiativ for å styrke samarbeidet med kommunen, også når det gjelder rekruttering. I tillegg peker funnene på et stort potensial i tettere samarbeid med tjenester som kan bidra til økonomisk og praktisk tilrettelegging nødvendig for at man skal kunne ta på seg et fosterhjemsoppdrag.

Samlet peker hovedfunnene mot noen overordnede anbefalinger. For det første bør rekrutteringsarbeidet i større grad ta utgangspunkt i verdier, motivasjon og nettverk som finnes i minoritetsmiljøene, og legge mer vekt på familie- og nettverksbaserte løsninger rundt barnet. For det andre bør informasjons- og tillitsarbeidet styrkes gjennom målrettet bruk av hverdagsarenaer, systematisk involvering av for eksempel erfarne fosterhjem som ambassadører, og gjennom innhold som er samskapt med målgruppen. For det tredje er det behov for en mer helhetlig satsing der kvalitet, relasjonskompetanse og kontekstforståelse vektlegges vel så mye som selve den språklige oversettelsen. Videre anbefales det en tydeligere og mer fleksibel praktisering av krav til fosterhjem, kombinert med kompenserende tiltak der det er nødvendig, uten at man går på kompromiss med barnets behov og rettigheter. Til slutt bør samarbeidet mellom kommuner, Bufetat og andre aktører styrkes, med klare ansvarsforhold og felles strategier for rekruttering, tilrettelegging og oppfølging. Slik kan man bedre utnytte de ressursene som allerede finnes i familier, nettverk og lokalsamfunn, og samtidig sikre at barn med behov for fosterhjem får stabile og trygge omsorgsrammer.

1 Bakgrunn og problemstillinger

Bufdir har fått i oppdrag av BFD å styrke rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Det er generelt et stort behov for tilgang på fosterhjem, og fosterhjem med minoritetsbakgrunn kan være spesielt viktig for å ivareta tilknytning til barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn. Menon Economics har fått i oppdrag fra Bufdir å etablere et kunnskapsgrunnlag og råd for å styrke rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Innsiktsarbeidet skal benyttes til verktøykasse for fosterhjemstjenester i rekrutteringsarbeid av flerkulturelle hjem og til nasjonale kampanjer/informasjontiltak for å styrke tilliten til barnevernet og rekruttere flerkulturelle fosterhjem.

1.1 Bakgrunn

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har fått i oppdrag fra Barne- og familiedepartementet (BFD) å styrke rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn, i tråd med politiske føringer i Stortingsmelding 29 (2023–2024). Det har over tid vært store utfordringer knyttet til rekruttering av fosterhjem. Tilgang på fosterhjem med minoritetsbakgrunn kan i tillegg ha særskilt betydning for ivaretagelse av barnets tilknytning til sin etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn. Den vedvarende mangelen på slike fosterhjem er derfor en sentral utfordring for å ivareta rettighetene til barn med minoritetsbakgrunn. Lov om barnevern (2021) § 1-8 fastslår at barnevernet i sitt arbeid skal «ta hensyn til barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn i alle faser av saken. Samiske barns særskilte rettigheter skal ivaretas.». Samtidig er det et stort behov for kulturell kompetanse og kultursensitivitet i det norske barnevernet (Akerø-Kasongo & van der Weele, 2023; van der Weele & Fiecko, 2020). Dette gjelder både i barnevernet generelt, og i fosterhjemsomsorgen spesielt.

Bufdir lyste derfor ut et oppdrag om økt innsikt som kan benyttes til verktøykasse for fosterhjems-tjenesten i Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), Barne- og familieetaten (BFE) i Oslo kommune og kommunal barnevernstjeneste i rekrutteringsarbeid av flerkulturelle hjem og til nasjonale kampanjer og informasjonstiltak for å styrke tilliten til barnevernet og rekruttere flerkulturelle fosterhjem. Menon Economics og Lena Westby ved NTNU Samfunnsforskning AS har fått i oppdrag å gjennomføre innsiktsarbeidet.

1.2 Problemstillinger

Bufdir ønsker et solid kunnskapsgrunnlag og råd for å styrke rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Innsiktsarbeidet skal svare på følgende problemstillinger:

- Hvordan kan rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn styrkes?
- Hvilke tiltak kan bidra til økt kunnskap om, og tillit til, barnevernet, for å redusere barrieren som den manglende tilliten innebærer?
- Hva er motivasjonsfaktorer og mulige budskap i fosterhjemsrekrutteringsarbeidet?
- Hvilke kanaler og budbringere kan være aktuelle i rekrutteringsøymed?
- Hvor stor er betydningen av å ha oversatt materiell og mulighet til å kommunisere på eget språk?

2 Metode og datainnhenting

Innsiktsarbeidet er basert på gjennomgang av relevant litteratur og dokumentasjon, dybdeintervjuer, arbeidsgruppemøter med representanter fra relevante bruker- og fagmiljøer og statistikk.

2.1 Metodisk tilnærming

Innsiktsarbeidet er basert på kvalitativ og kvantitativ informasjon (metodetriangulering), hvor vi benytter ulike kilder for å belyse problemstillingene fra ulike synsvinkler. Datakildene som er benyttet er oppsummert under.

Litteraturstudie/dokumentgjennomgang: Vi har systematisk gått gjennom forskning, offentlige dokumenter, Bufdirs/Bufetats erfaringer og relevant materiell. Hensikten har vært å ta utgangspunkt i og bygge videre på kjent kunnskap og å bruke innsikten til å spisse øvrig datainnsamling. Litteraturstudien er nærmere omtalt i kapittel 3.

Dybdeintervjuer: Hovedtyngden av datainnsamlingen har omfattet semistrukturerte intervjuer med tidligere og potensielle fosterforeldre og representanter fra fosterhjemstjenester og andre relevante miljøer og organisasjoner. Kapittel 2.2 gir en oversikt over informantene som er intervjuet.

Arbeidsmøter: Det ble etablert en arbeidsgruppe med representanter fra bruker- og fagmiljøer. Arbeidsgruppen bestod av deltakere fra Bufdir, Bufetat Region Øst, Barne- og familieetaten, Memox, Norsk Fosterhjemsforening, Atlas kompetanse, Rabita-moskeen og en brukerrepresentant som tidligere har bodd i fosterhjem. Arbeidsgruppen møttes to ganger i prosjektperioden. I det første arbeidsmøtet fikk vi innspill til metodisk tilnærming og rekruttering av informanter og relevant innsikt knyttet til problemstillingene. I det andre arbeidsmøtet fikk vi innspill til foreløpige funn og det ble gjennomført gruppearbeid for å konkretisere mulige budskap, kommunikasjonsstrategier og løsninger.

Statistikk: Vi har samlet inn og sammenstilt kvantitative nøkkeltall fra blant annet tidligere gjennomførte undersøkelser og offisiell statistikk for å belyse omfang, trender og status og for å underbygge anbefalinger.

2.2 Informanter

Vi har gjennomført totalt 23 dybdeintervjuer, i tillegg til to arbeidsgruppemøter og møter/dialog med oppdragsgiver. Tabell 2.1 gir en oversikt over informanter vi har intervjuet eller involvert i arbeidet.

Tabell 2.1 Oversikt over informanter som har gitt innspill til arbeidet

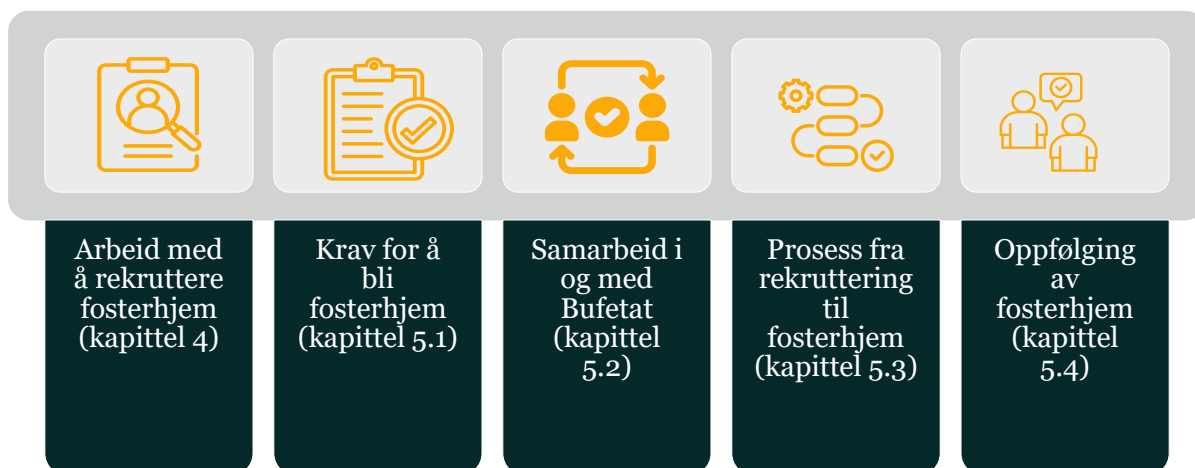
Informantgruppe	Informanter
Barneverns- og fosterhjemstjeneste	Stavanger kommune, Trondheim kommune, Lillestrøm kommune og Oslo kommune
Bufetat, fosterhjemstjeneste	Region Øst, Region Vest og Region Nord
Kompetansemiljøer med spesialkompetanse på problemstillingen	Atlas kompetanse, Memox, psykolog/forsker
Organisasjoner/ledere for tro og livssyn	Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn, Rabita-moskeen
Frivillig/ideell leverandør	Frelsesarmeen, Fyrlykta

Informantgruppe	Informanter
Fag- og interesseorganisasjoner	Norsk Fosterhjemsforening, Norsk Innvandrerforum
Kommunikasjonsansatte	Bufdir og Oslo kommune
Potensielle fosterforeldre med minoritetsbakgrunn	Seks potensielle fosterforeldre med minoritetsbakgrunn
Brukerrepresentanter	Tidligere barn i fosterhjem, med minoritetsbakgrunn

2.3 Kategorisering av funn

Våre funn taler for at det er en rekke virkemidler og tiltak som kan bidra til å styrke rekrutteringsarbeidet av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Vi har valgt å strukturere våre funn i fem kategorier, se Figur 2.1, som har fått hvert sitt hoved- eller delkapittel. Selv om alle kategoriene er viktige for å lykkes med å rekruttere og ivareta behovene til fosterforeldre og barn i fosterhjem, er oppdraget vinklet mot å utforske verktøykassen for å lykkes i arbeidet med å rekruttere fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Denne delen gis derfor størst plass i innsiktsarbeidet.

Figur 2.1 Kategorisering av virkemidler og tiltak for å styrke rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn

Kilde: Menon Economics

2.4 Relevante juridiske bestemmelser

Ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn skal barnets beste være det grunnleggende hensyn. Barnets beste som et grunnleggende og overordnet rettslig prinsipp er nedfelt i barnekonvensjonens artikkel 3, grunnlovens § 104 og i barnevernslovens § 1-3. Fosterhjems plassering er det mest brukte tiltaket ved omsorgsovertakelse etter § 5-1. Barnevernstjenesten kan også tilby fosterhjems plassering som frivillig hjelpetiltak etter § 3-2, jf. § 3-1. Lov om barnevern § 9-3 stiller krav til kvalitet og innhold i fosterhjemmet, der fosterforeldre skal ha særlig evne, tid og overskudd til å gi barn et trygt og godt hjem i samsvar med forutsetningen i vedtaket om plassering utenfor hjemmet. I tillegg plikter barnevernstjenester etter § 9-4 å vurdere om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem for barnet.

Barnekonvensjonens artikkel 30 sikrer barn retten til utøvelse av egen kultur, religion og å bruke sitt eget språk. Bestemmelsen er inkorporert i lov om barnevern § 1-8 og i forskrift om fosterhjem § 1 der barnevernstjenesten plikter å ta hensyn til barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn.

i alle faser av en barnevernssak. Dette innebærer en individuell vurdering av hver enkelt sak med utgangspunkt i barnets behov og bakgrunn samtidig som barnets beste utgjør et overordnet og styrende prinsipp for barnevernstjenestens vurderinger og beslutninger.

Lov om barnevern setter krav og rammer til omsorgsbetingelser ved plassering i fosterhjem og hvordan barnevernstjenesten skal følge opp barn, fosterforeldre og foreldre etter vedtak om plassering. Barnevernsloven § 9-8 stiller krav til barnevernstjenesten i omsorgskommunen når det gjelder oppfølging av barn plassert i fosterhjem og oppfølging av fosterhjemmet. I tillegg skal kommunen der fosterhjemmet ligger føre tilsyn med barnets situasjon i fosterhjemmet, at barnet får forsvarlig omsorg, og at forutsetningene for plasseringen blir fulgt opp, jf. § 9-10. Kapittel 8 i lov om barnevern regulerer barnevernstjenestens plikt til å følge opp barn og foreldre etter kommunale vedtak og etter vedtak fattet av barneverns- og helsenemnda.

3 Litteraturstudie – tradisjonell kunnskapsoppsummering

Vi har gjennomført en tradisjonell kunnskapsoppsummering basert på systematiske søk i norske og internasjonale databaser, der vi har identifisert tolv publikasjoner om rekruttering av fosterhjem for barn med minoritetsbakgrunn. Litteraturen belyser særlig rekruttering inn mot spesifikke minoritetsgrupper, hvordan barns og unges behov for kulturell og religiøs identitet ivaretas i fosterhjem, betydningen av dialog og tillitsbygging mellom barnevern og minoritetsmiljøer, samt prosedyrer og anbefalinger fra FNs International Organization of Migration (IOM). Samlet tegner kunnskapsoppsummeringen et bilde av et komplekst felt der strukturelle rammer, kulturelle hensyn og relasjonelt arbeid er avgjørende for å lykkes med rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn.

Vi har gjennomført en tradisjonell kunnskapsoppsummering (Munn et al., 2018) der formålet er å gi en oversikt over forskningsfeltet basert på et strategisk utvalg publikasjoner. Problemstilling for kunnskapsoppsummeringen er: «Hvilke aspekter vektlegges i fag- og forskningslitteraturen når det gjelder rekruttering av fosterhjem for barn med minoritetsbakgrunn?».

Metodisk fremgangsmåte

Vi har gjennomført søk i norske og internasjonale databaser for å finne relevante publikasjoner og litteratur som omhandler rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Søkeordene foster* og minorit* og recruit* (foster* AND minorit* AND recruit*) er benyttet i basene Web og Science, Scopus og Oria. I Oria har vi i tillegg gjort søk etter norske publikasjoner med søkeordene foster* og minoritet* og rekrutter* (foster* AND minoritet* AND rekrutter*).

Vi har identifisert og inkludert tolv publikasjoner: ti artikler og to rapporter. Funnene fra publikasjonene presenteres under fire ulike tema. De tre første temaene omhandler funn fra artiklene som er inkludert i kunnskapsoppsummeringen, mens tema fire omhandler FN-organisasjonen International Organization of Migration's (IOM) beskrevne prosedyrer og praksis for rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn.

1. Rekruttering av spesifikke minoritetsgrupper
2. Barn og unges behov for utvikling av kulturell og religiøs identitet
3. Dialog med minoritetsmiljøer
4. International Organization of Migration (IOM) - rekruttering av fosterforeldre i minoritetsmiljøer

3.1 Rekruttering av spesifikke minoritetsgrupper

En kvalitativ studie gjennomført i en større by i Storbritannia undersøker årsaker til mangelen på fosterhjem for somaliske barn til tross for at en stor del av befolkningen har somalisk bakgrunn (Chowdhury, 2021). 18 kvinner i alderen 27–65 år med somalisk bakgrunn deltok i fokusgrupper og individuelle intervjuer, og funn fra intervjuene viser at det er stor motivasjon for å bli fosterhjem begrunnet i religiøse hensyn og i etnisk match. Barrierer for å melde seg som fosterhjem ble begrunnet i myndighetenes krav til et eget rom i huset for fosterbarnet, språkutfordringer, lite kjennskap til barnevern og sosialt arbeid som konsept og mistillit til barnevernet (Chowdhury, 2021). I tillegg fortalte

informantene at de følte seg misforstått, ikke verdsatt og ikke respektert av barnevernsansatte når det gjaldt kulturelle og religiøse spørsmål. Chowdhury (2021) foreslår strategiske rekrutteringskampanjer i det somaliske miljøet som spesifikt promoterer somaliske barns behov for fosterhjem.

Raudkivi (2024) undersøker motivasjonen til fosterforeldre i Estland, et land som tradisjonelt har benyttet barnevernsinstitusjoner og som fra 2018 har gjennomført et policy-skifte i retning av bruk av fosterhjem. Studien bygger på kvalitative intervjuer med 16 aktive fosterhjem i Estland, der 11 fosterhjem hadde estisk majoritet og fem fosterhjem representerte den russisktalende minoriteten. Raudkivi (2024) finner at hovedmotivasjonsfaktorer handler om å hjelpe barn i nød, eller at man ønsker flere barn i familien. Spesifikt for nye fosterhjem er motivasjonsfaktoren et ønske om å skape en familie, mens hos mer erfarne fosterforeldre er motivasjonsfaktoren i høyere grad å kunne gi barn et bedre hjem enn det en institusjon kan tilby (Raudkivi, 2024).

3.2 Barn og ungdoms behov for utvikling av kulturell og religiøs identitet

Hansen (2024) undersøker hvordan minoritetsungdom plassert i majoritetsfosterhjem forstår egen kulturell bakgrunn og hva de opplever som viktig for egen identitetsutvikling og kulturell kontinuitet. Studien er basert på kvalitative intervjuer med ni ungdommer med islamsk bakgrunn, og funn fra intervjuene viser at ungdommene ikke nødvendigvis ønsker kulturell kontinuitet gjennom «kulturell matching» med fosterhjemmet, men ønsker kontinuitet knyttet til mattradisjoner og feiringer (Hansen, 2024). Videre viser funn fra studien at ungdommene foretrekker majoritetsfosterhjem framfor «kulturell matching» og at selvbestemmelse er sentralt for ungdommenes identitetsutvikling: å selv få bestemme hvem de ønsker å være og at fosterforeldrene støtter dette (Hansen, 2024). Ungdom plassert i fosterhjem kan ha levd i familiesituasjoner der utøvelsen av kulturelle praksiser har vært en del av omsorgssvikten, og Hansen (2024) understreker derfor viktigheten av at ungdommens stemme blir hørt når det gjelder ønsker knyttet til kulturell kontinuitet ved plasseringer utenfor hjemmet.

Ljones et al. (2025) har undersøkt hvordan barn med minoritetsbakgrunn i fosterhjem navigerer kontakten med foreldre og hvordan relasjonen til foreldrene støtter eller forhindrer opplevelsen av tilhørighet. Kvalitative intervjuer med syv barn og unge, samt bruk av fotostemme, utgjør datamaterialet, og ett av hovedfunnene fra studien er hvordan barn og unge strategisk integrerer opprinnelsesfamilie i hverdagslivet i fosterhjemmet for eksempel ved å opprettholde kontakt med familien via digitale plattformer, bruke morsmålet og holde på kulturelle tradisjoner som mat (Ljones et al., 2025). Dette understreker betydningen av å undersøke og anerkjenne barnets familiepraksiser for å kunne tilrettelegge for barnets følelse av tilhørighet (Ljones et al., 2025).

Slettebø et al. (2025) har undersøkt hvordan barnevernsansatte reflekterer rundt kulturell kontinuitet når de matcher små barn med minoritetsbakgrunn og fosterhjem. Datamaterialet bygger på vignettbaserte fokusgruppeintervjuer med 21 barnevernsansatte fra norske barnevernstjenester og fosterhjemstjenester, og der et fiktivt case om en somalisk jente på fem år utgjør utgangspunktet for fokusgruppediskusjonene (Slettebø et al., 2025). Funn fra intervjuene viser at omsorgsbehov og traumer ble prioritert høyere enn kulturell kontinuitet, og indikerer ifølge Slettebø et al. (2025) at deltakerne i studien ikke anser kulturell, religiøs, etnisk og språklig kontinuitet som en del av barns grunnleggende behov. Slettebø et al. (2025) poengterer at mangelen på fosterhjem generelt, og mangelen på fosterhjem med minoritetsbakgrunn spesielt, kan komme i konflikt med barnevernsansattes mulighet til å følge intensjonene i lov om barnevern (2021) og deres egen faglige overbevisning om hva som er barnets beste.

Wathne (2025) undersøker transetniske fosterhjems plasseringer i Norge med fokus på barn fra afrikanske minoriteter, og hvordan begrepene kultur og identitet forstås i barnevernets praksis. Datamaterialet i studien består av kvalitative intervjuer med 15 familier (som til sammen har 60 barn), seks tidligere fosterbarn med afrikansk bakgrunn, en fostermor med majoritetsbakgrunn, og en saksbehandler for fosterhjem (Wathne, 2025). Funn fra intervjuene viser at plassering av barn med afrikansk minoritetsbakgrunn i majoritetsfosterhjem kan føre til tap av språk, religion og etnisk identitet for barna. Wathne (2025) påpeker at transetniske fosterhjems plasseringen kan medføre negative konsekvenser for identitetsutvikling og tilhørighet, og anbefaler økt rekruttering av minoritetsfosterhjem, økt kulturkompetanse hos barnevernsansatte og fosterforeldre, og styrking av kulturelle rettigheter i norsk barnevernspraksis.

Hansen og Flaskerud (2020) undersøker gjennom kvalitative intervjuer med ni ungdommer i alderen 13–21 år hvordan ungdom som flytter ut av en muslimsk familiekontekst og inn i et ikke-religiøst majoritetsfosterhjem utvikler religiøs identitet. Funn fra studien viser at ungdom gjennomgår tre typer endringer: Noen slutter å tro og å praktisere islam, noen er ambivalente, mens andre holder fast ved et islamsk livssyn, men på en annen måte enn foreldrene (Hansen & Flaskerud, 2020). Ungdommene som opplevde lav grad av selvbestemmelse rundt religiøs identitet var enten ambivalente eller brøt med religion og foreldrenes praksis, mens ungdommene som opplevde åpenhet, støtte og selvbestemmelse fra foreldre og fosterforeldre holdt fast ved troen og praktiserte islam (Hansen & Flaskerud, 2020).

En kvalitativ studie undersøker religionens betydning i matchingen mellom barn og fosterhjem gjennom fokusgruppeintervjuer med tolv barnevernsansatte fra ulike barnevernstjenester (Herrero-Arias & Tonheim, 2025). Funn fra intervjuene viser at barnevernsansatte oppfatter religion som en viktig del av barns identitet, og spesielt for barn med minoritetsbakgrunn, samtidig som barnets religiøse bakgrunn veies og vurderes opp mot barns behov for beskyttelse og omsorg (Herrero-Arias & Tonheim, 2025). Videre viste funn fra studien at de barnevernsansatte vektla fosterforeldrenes religiøse bakgrunn, men også åpenhet, fleksibilitet og vilje til å tilrettelegge for barnas religiøse praksis. Barnets rett til å bli hørt ble i høyere grad vektlagt av de barnevernsansatte enn hensynet til foreldrenes ønsker om religiøs kontinuitet (Herrero-Arias & Tonheim, 2025).

Datamaterialet fra Norge (Herrero-Arias & Tonheim, 2025), sammen med data fra fokusgruppeintervjuer med 14 svenske barnevernsansatte, er benyttet i Hultman et al. (2025) sin undersøkelse av barnevernsansattes vurderinger knyttet til kulturell matching mellom barn med minoritetsbakgrunn og fosterforeldre. Funn fra studien viser at barnevernsansattes matching mellom barn og fosterforeldre er en kompleks prosess der de ulike partenes ønsker forsøkes hensyntatt, og der barnets behov for kulturell kontinuitet må vurderes individuelt i hver enkelt sak (Hultman et al., 2025). Videre viser funn fra studien at en betydelig mangel på fosterhjem gjør at barnevernsansatte ofte må inngå kompromiss i matchingprosessen, der barnets behov for omsorg prioriteres framfor kulturell kontinuitet (Hultman et al., 2025).

3.3 Dialog med minoritetsmiljøer

Ali (2015) påpeker at mange innvandrere kommer fra land der det ikke finnes barnevern, og for disse er det offentliges inngripen i familiens omsorg og oppdragelse av barn et ukjent fenomen. Informasjon om det norske barnevernet på minoritetsspråk og samarbeid med organisasjoner, trossamfunn og ressurspersoner i minoritetsmiljøene løfter Ali (2015) som avgjørende faktorer for vellykkede dialoger mellom barnevern og minoritetsmiljøer.

3.4 International Organization of Migration (IOM) - rekruttering av fosterforeldre i minoritetsmiljøer

FN-organisasjonen International Organization of Migration (IOM) har publisert to rapporter med tema rekruttering av fosterhjem i minoritetsmiljøer, der den ene beskriver beste praksis for rekruttering (IOM UN Migration, 2021), og den andre omhandler prosedyrer for rekruttering (IOM UN Migration, 2022). Rapportene er utarbeidet på bakgrunn av tilstrømmingen av enslige mindreårige til Europa, og deres behov for familiebasert omsorg.

IOM UN Migration (2022, s. 13-14) beskriver en rekke generelle temaer som er nødvendige å vurdere og inkludere i rekrutteringsprosessen av fosterfamilier med minoritetsbakgrunn, se Tabell 3.1.

Tabell 3.1 Nødvendige temaer for å vurdere og inkludere i rekrutteringsprosessen av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn

Tema	Anbefaling
Barnets beste	All rekruttering skal ha barnets behov og sikkerhet i sentrum.
Langsiktighet	Prosessen krever tid, ressurser og kontinuerlig innsats.
Kulturell kompetanse	Utvikle interkulturell forståelse og samarbeid med mediatorer.
Tillit	Vær åpen, lyttende og involver personer med tillit i målgruppen.
Skepsis	Forbered deg på motvilje og bruk dialog for å adressere barrierer.
Proaktivitet	Ta initiativ til kontakt og vurder riktig timing.
Organisasjonens respons	Vær rask, tilgjengelig og inkluderende for å bygge et godt rykte.
Monitorering	Evaluer og følg opp rekrutteringsaktiviteter.
Teamarbeid	Jobb i team for bedre idéutvikling og utholdenhet.
Inkluderingspolitikk	Utvikle eller styrk policy for mangfold og inkludering.
Oppfølging	Gi varm velkomst og kulturelt sensitiv oppfølging etter rekruttering.

Kilde: IOM UN Migration (2022, s. 13-14)

I rapporten beskrives også ulike metoder for å rekruttere fosterforeldre fra minoritetsmiljøer (IOM UN Migration, 2022, s. 24-40), se Tabell 3.2.

Tabell 3.2 Ulike metoder for å vurdere og inkludere i rekrutteringsprosessen av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn

Metode	Kort beskrivelse
Rekruttering innen EM-nettverket	Spør barnet eller familien om slekt eller bekjente i vertslandet; vurder mulighet for plassering hos dem.
Rekruttering gjennom informasjonsmøter	Hold møter for å informere om fosteromsorg, tilpasset målgruppen; kan skje i kirker, moskeer, skoler, Ngo-er.
Erfaringsdeling/ "jungeltelegraf"	Bruk eksisterende fosterfamilier til å dele erfaringer og rekruttere andre; kombiner med informasjonsmateriell.
Rekruttering via relevante foreninger	Samarbeid med kultur-, diaspora- og samfunnsorganisasjoner som har kontakt med målgruppen.
Rekruttering gjennom nøkkelpersoner	Bygg nettverk med personer som har tillit og innflytelse i målgruppen; gi opplæring og støtte.

Metode	Kort beskrivelse
Rekruttering via visuell annonsering	Bruk flyers, sosiale medier, videoer og annonser tilpasset språk og kultur; inkluder suksesshistorier.
Rekruttering for spesifikk «match»	Målrettet rekruttering for et barn med spesielle behov (f.eks. språk, helse, geografisk plassering).

Kilde: IOM UN Migration (2022, s. 24–40)

I rapporten som omhandler og beskriver beste praksis for rekruttering av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn (IOM UN Migration, 2021, s. 18-19) presenteres tolv anbefalinger som fremheves som nyttige i arbeidet med å utvikle og implementere strategier for rekrutteringsarbeidet:

1. Utvikle en klar rekrutteringsplan

- Definer målgrupper.
- Ta hensyn til barnets/ungdommens ønsker og behov for å sikre riktig match.

2. Bygg tillit til organisasjonen

- Skap et trygt miljø mellom barnevernsansatte, tjenesten og minoritetsmiljøer.
- Kommuniser tydelig hver enkelt sine roller og ansvar.

3. Forklar prosessen grundig

- Klargjør prosedyrer, tidslinjer og mål for opplærings- og godkjenningsprosesser.
- Informér om barnas/ungdommens alder og bakgrunn for å unngå misforståelser.

4. Tilpass budskapet

- Bruk enkelt og forståelig språk, unngå tekniske termer og fagspråk.
- Forbered en tydelig forklaring på hva det innebærer å være fosterhjem for å fylle kunnskapshull om temaet.
- Gi tydelige forklaringer slik at misoppfatninger eller utfordringer knyttet til å kombinere fosterhjem med religiøse eller kulturelle praksiser motvirkes.

5. Informer om økonomisk støtte

- Opplys om økonomisk kompensasjon til interesserte familier som ikke fyller økonomiske krav.

6. Utvid motivasjonsbudskapet

- Noen motiveres av økonomisk støtte, andre av fellesskap, tro eller ønsket om å gjøre en forskjell for et barn.
- Sørg for at hele familien er motivert, gi ekstra oppmerksomhet til de som har bekymringer.

7. Ta hensyn til kulturell og religiøs sensitivitet

- Tilpass forklaringer til målgruppen, deres verdier og kultur.
- Involver religiøse ledere, påværende fosterforeldre og eksperter.

8. Engasjer nøkkelpersoner og nettverk

- Bruk rollemodeller, tidligere fosterbarn og minoritetsorganisasjoner.
- Arranger informasjonsmøter på steder som kirker, moskeer og ulike møteplasser/samfunnssentre.

9. Gi god oppfølging og service

- Vær tilgjengelig, svar raskt og vis respekt.
- God erfaring gir godt omdømme og positiv effekt på «jungeltelegrafene».

10. Styrk kompetansen hos sosialarbeidere

- Gi opplæring i interkulturell kommunikasjon.
- Bruk kulturtolker og kulturformidlere ved behov.

11. Oppretthold kontakt med potensielle fosterfamilier

- Ikke ekskluder familier som ikke oppfyller alle krav med en gang.
- Følg opp jevnlig for fremtidige muligheter.

12. Forankre rekrutteringsarbeidet i hele organisasjonen

- Sørg for at alle nivåer er engasjert og tilpass metodene til migrantmiljøer.

- b. Rekrutter helst spesifikt for barn fra minoritetsmiljøer for bedre matching.

Tabell 3.3 Oversikt over inkluderte publikasjoner

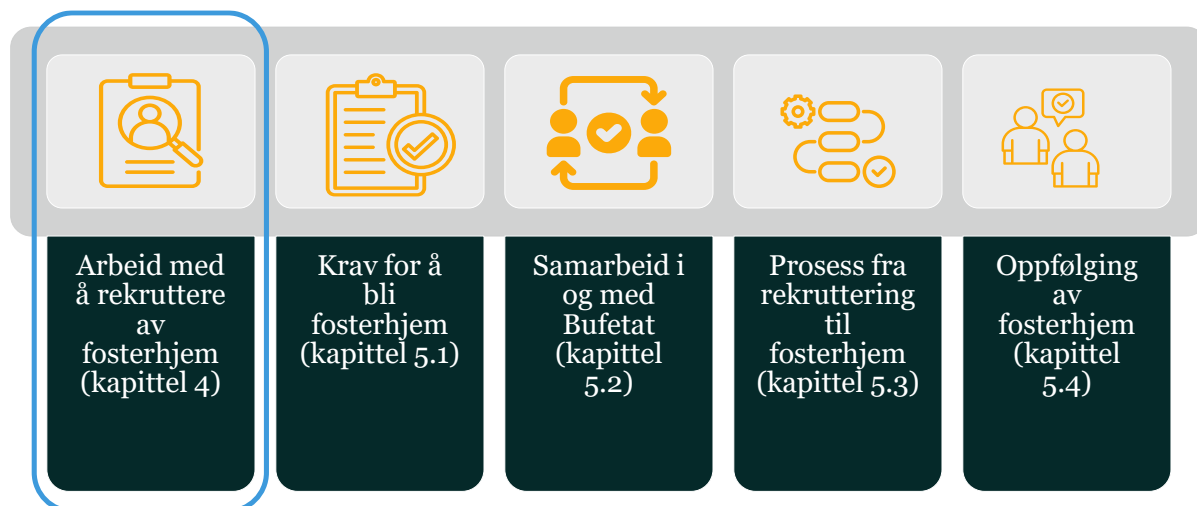
Forfatter	Årstall	Tittel
Ali, A.	2015	Et flerkulturelt barnevern? - Hvordan fremme dialog mellom barnevernet og etniske minoriteter.
Chowdhury, C.	2021	'They want to give our children to white people and Christian people': Somali perspectives on the shortage of Somali substitute carers.
Hansen, T.	2024	The View of Minority Youth on Cultural Continuity When Developing Their Identity in Majority Foster Homes.
Hansen, T. & Flakerud, I.	2020	Familiens betydning for ungdoms religiøse identitetsutvikling.
Herrero-Arias, R. & Tonheim, M.	2025	The significance of religion when matching children with migrant background and foster carers – child welfare workers' perspectives.
Hultman, E., Tonheim, M. & Gustavsson, L. R.	2025	Significant Considerations When Matching Foster Families and Children with Migrant Backgrounds: Reflections of Social Workers in Norway and Sweden.
IOM UN Migration	2022	Standard operating procedure: Recruiting foster care providers in migrant communities.
IOM UN Migration	2021	Best practice report: recruiting foster care providers in migrant communities.
Ljones, Eirinn H., Fylkesnes, Marte K. & Tonheim, M.	2025	Navigating Family Relationships and a Sense of Home in Foster Care: The Experiences of Children with Migration Backgrounds.
Raudkivi, M.	2024	Motives of Fosterers in a Post-Socialist Country.
Slettebø, A. M., Tonheim, M. & Rossebø, M. S.	2025	Kontinuitet og kulturelle hensyn i valg av fosterhjem til barn med migrasjonsbakgrunn.
Wathne, K.	2025	Raised by White People. Conceptualisations of 'Culture' in the Foster Placement of African Minority Youth in Norway.

4 Arbeid med å rekruttere fosterhjem

Motivasjonen for å bli fosterforeldre handler primært om verdier som omsorg, fellesskap og ønsket om å bidra, og budskap kan både løfte fram kulturell kompetanse som ressurs og det universelle i å gi barn trygghet. Aktuelle kanaler omfatter barnets eget nettverk, familieråd og ambassadører blant eksisterende fosterhjem, supplert av målrettede partnerskap med organisasjoner og bruk av hverdagsnære arenaer og sosiale medier. Tillit bygges over tid, med tydelig, tilpasset informasjon, møter og dialog med aktuelle fosterforeldre og tilpasset materiell. Relasjons- og kontaktkompetanse er viktig, samt kulturkompetanse i praksis og tålmodig oppsøkende arbeid.

Våre funn taler for at det er en rekke virkemidler og tiltak som kan styrke rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. I dette kapittelet oppsummeres funn knyttet til arbeidet med å rekruttere fosterhjem, se Figur 4.1.

Figur 4.1 Kategorisering av virkemidler og tiltak for å styrke rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn

Kilde: Menon Economics

4.1 Motivasjonsfaktorer og budskap

Motivasjonen knytter seg gjerne til ønsket om å hjelpe, spesielt barnet, men også foreldre og samfunn

I rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn vil det være naturlig å bygge på verdier og drivkrefter som allerede står sterkt i mange miljøer. Intervjuene indikerer at motivasjonen til å bli fosterforelder i liten grad handler om økonomiske eller praktiske forhold, men om dypere menneskelige verdier som omsorg, fellesskap og ønsket om å bidra. Et gjennomgående tema som trekkes fram er ønsket om å stille opp for barnets skyld. Mange beskriver en genuin vilje til å hjelpe et barn i en sårbar situasjon. Det å bidra til at et barn får trygghet og omsorg oppleves som et meningsfullt og viktig ansvar, uavhengig av kulturell bakgrunn. Forskning som undersøker hva som motiverer mennesker til å bli fosterhjem understøtter dette og viser at det å gi barn god omsorg, å bidra til god utvikling hos barnet og å få bidra med personlig kompetanse er nøkkelfaktorer (Anjos et al., 2023). En potensiell foster-

foreldre har samtidig gitt innspill om at det store behovet for fosterhjem for barn som trenger det, ikke er tilstrekkelig kommunisert eller forstått blant alle.

Informanter fremhever også at mange med minoritetsbakgrunn kjenner på et sterkt ønske om å gi noe tilbake til samfunnet. Etter å ha etablert seg i Norge, kan fosterhjemsoppdraget oppleves som en konkret måte å gi tilbake på, til å vise takknemlighet og til å delta i et større samfunnsprosjekt. Det virker å være bred oppfatning om at det å være fosterhjem er ett av de mest meningsfulle samfunnsoppdragene man kan ta på seg, og at dette også kan benyttes som et utgangspunkt i rekrutteringsarbeidet.

Et viktig perspektiv i rekrutteringen av fosterhjem med minoritetsbakgrunn er å forstå hvordan verdier knyttet til fellesskap, familie og tillit påvirker motivasjonen. I mange kollektivistiske kulturer er det å ta vare på barn et delt ansvar, hvor familien og nettverket trer naturlig inn når et barn trenger hjelp. Fosterhjemsoppgaven kan derfor oppleves som et felles prosjekt, ikke et individuelt. Funn fra forskning på motivasjon for å bli fosterhjem blant urbefolkning i Canada viste at det å «beholde barnet i familien», bevaring av kulturell identitet og å respektere barnets ønsker om plasseringssted var de viktigste motivasjonsfaktorene for å ta på seg fosterhjemsoppdrag (Ellington, 2025). Å anerkjenne det kollektive perspektivet kan gjøre budskapet mer gjenkjennelig og meningsfullt. Samtidig er det avgjørende å bygge tillit til barnevernet og redusere frykt, særlig blant førstegenerasjonsinnvandrere som kan ha erfaringer med mer kontrollerende myndigheter.

- *Der jeg er fra og der mine venner er fra, er det en selvfølge å ta til seg et barn som trenger hjelp, et barn i nabolaget, et barn i slekten eller klanen.*

Informant

- *Landsbytankegangen – at mange kulturer har allerede den tankegangen, spille videre på det – du er en del av samfunnet, helheten, landsbyen, og har et viktig oppdrag og rolle i det her.*

Fra arbeidsgruppemøte

Ny barnevernslov og EMD-dommene¹ har bidratt til praksisendringer i barnevernet. Barnevernstjenesten skal aktivt tilrettelegge for relasjonen mellom barn og foreldre, og vurdere samvær ut fra barnets beste med mål om gjenforening når det er forsvarlig. Større vekt på gjenforening og samarbeid med barnets foreldre kan på én side bidra til å gjøre rekruttering av fosterhjem mer krevende. Gitt et mer kollektivistisk perspektiv, kan man imidlertid også benytte en slik vinkling for å skape trygghet og motivasjon. Å formidle at fosterhjemsoppdraget ofte handler om midlertidig omsorg, om å støtte barnet og styrke familien slik at gjenforening kan bli mulig, eller bidra til å støtte barn og foreldre der gjenforening ikke er mulig, kan appellere til verdier om fellesskap, respekt for biologiske bånd og ønsket om å bygge broer mellom barnet og familien.

1.

¹ Mellom 2016 og 2022 har det vært 44 norske barnevernssaker til behandling i Den Europeiske menneskerettsdomstol (EMD), hvor blant annet samvær og retten til familieliv har vært viktige spørsmål. I 30 av sakene er det konkludert med at norske myndigheter har krenket menneskerettighetene.

Både «annerledeshet» og likhet kan brukes i rekrutteringen

Gjennom intervjuene peker flere på betydningen av å anerkjenne kulturell kompetanse, mangfold og «annerledeshet» som en ressurs. Det kan være et viktig budskap at erfaringer, språk og kulturell forståelse fra minoritetsmiljøer ikke bare er verdifulle, men nødvendige for å gi et mangfold av barn trygge og relevante fosterhjem. Å løfte frem dette perspektivet kan bidra til stolthet og tilhørighet i rekrutteringsarbeidet, og kan gi et signal om at forskjellighet er kjærkomment og verdsatt. En informant presiserer også viktigheten av å spille på at man som fosterforelder med minoritetsbakgrunn kan hjelpe et barn eller ungdom med å gi dem en kulturell, språklig og religiøs tilhørighet i mye større grad enn et etnisk norsk fosterhjem.

Samtidig er mange også opptatt av å fremheve det universelle. Ønsket om å gi barn en trygg og god oppvekst er noe som forener mennesker på tvers av kultur og bakgrunn. Gleden ved å kunne bidra til et barns liv og utvikling er grunnleggende menneskelig, og et slikt fokus kan bidra til å dempe opplevelsen av at fosterhjemsrollen handler om «kulturelle forskjeller». Flere uttrykker at det kan være viktig å understreke at man kan være aktuelle fosterforeldre uavhengig av etnisk bakgrunn, og at mangfoldet i seg selv er en ressurs. Å knytte budskapet til felles verdier, som rett til familieliv, barns rett til trygghet og kontinuitet, slik det er forankret i menneskerettighetene, kan bidra til å legitimere fosterhjemsoppdraget og skape en opplevelse av fellesskap og likeverd.

Tillit er avgjørende

Et gjennomgående funn fra intervjuer og arbeidsgruppemøter er at tillit til barnevernet og det offentlige systemet er avgjørende for om man vurderer å bli fosterhjem. Samtidig har mange med minoritetsbakgrunn en grunnleggende skepsis og manglende tillit til barnevernet og myndighetsapparatet. Dette kan både handle om at man ikke er vant til at staten griper inn i familielivet, og at man frykter ikke å bli forstått eller anerkjent som forelder. Forskning viser at tilliten til barnevernet er lavere blant etniske minoriteter enn i befolkningen ellers (Ipsos, 2017; Dalen mfl., 2022). Mange innvandrerfamilier har begrenset kjennskap til barnevernet og hva det innebærer å være fosterhjem, og informasjon om barnevernet spres ofte gjennom uformelle nettverk som kan forsterke skepsis.

Informanter fremhever at frykten for å bli vurdert etter en «norsk fasit» på hva som er godt foreldreskap, og for å miste kontrollen i møte med et system man ikke fullt ut forstår, skaper usikkerhet. Denne opplevelsen forsterkes av maktasymmetrier, der språk, kulturell kompetanse og representasjon spiller en rolle. Informanter fremhever at dette spesielt kan gjelde dersom man har egne barn, og at man opplever at det blir rettet oppmerksomhet mot foreldreskapet overfor disse.

Mange fremhever viktigheten av informasjon, åpenhet og dialog for å bygge ned frykten og skape tillit. Tydelig og tilpasset kommunikasjon om barnevernets oppgaver, rettigheter og plikter kan bidra til å redusere usikkerheten. Like viktig er det å formidle at barnevernets mål er å støtte familier, ikke å straffe dem, og at fosterhjemsrollen handler om samarbeid og midlertidig omsorg, ikke om å «ta over» barn. Når mennesker med minoritetsbakgrunn selv forteller om positive erfaringer med barnevernet eller fosterhjemsoppdraget, kan det ha stor effekt på å endre forestillinger og bygge tillit. Tillit skapes gjennom møter mellom mennesker, og i dette arbeidet kan representasjon, åpenhet og anerkjennelse av ulike kulturelle perspektiver være nøkkelen.

- *For det var ubehagelig for meg at barnevernet kommer inn og observerer barna mine, og jeg som innvandrer har ikke den argumentasjonskraften. De kan finne på hva de vil. Og de ser ikke på meg som en god mor for sine barn basert på den norske*

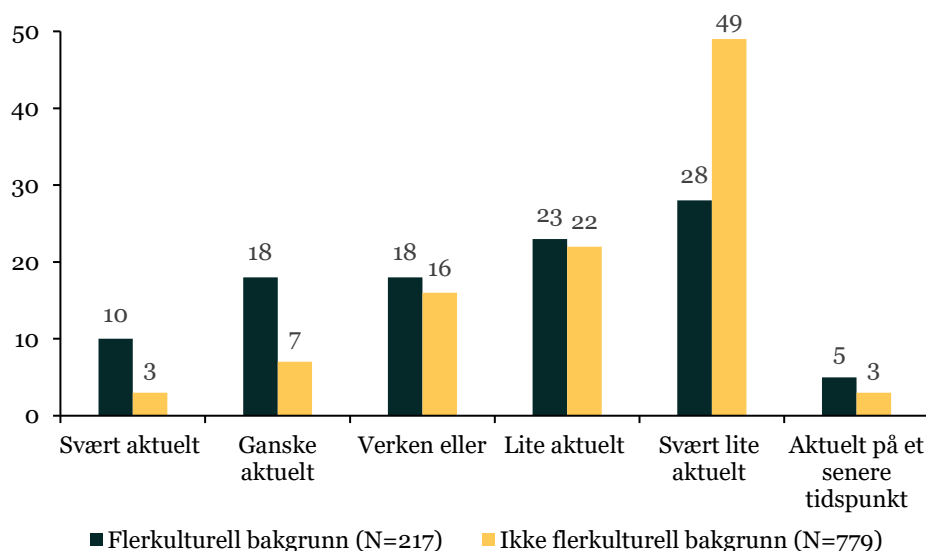
fasit og den makten som gjelder. Jeg som innvandrere har ikke den makten til å matche mot den blonde damen som kommer inn.

Informant

Det er et stort behov for grunnleggende informasjon

Et gjennomgående poeng fra både praksisfeltet og informantene er betydningen av å gi god og grunnleggende informasjon. For mange med minoritetsbakgrunn er ikke fosterhjemsbegrepet kjent, og heller ikke hvordan det norske velferdssystemet henger sammen. En befolkningsundersøkelse fra 2024 (Sentio Research, 2024) viste at andelen familier med minoritetsbakgrunn som anser det som aktuelt å bli fosterforeldre er høyere enn i befolkningen for øvrig (se Figur 4.2), men at de også har mindre kunnskap om fosterhjemsordningen. Personer med flerkulturell bakgrunn opplever i langt større grad enn andre at de mangler kunnskap og/eller informasjon om hva det innebærer å være fosterforeldre.² Det taler for at det er behov for mer målrettet og tilpasset informasjon og veiledning om fosterhjemsoppdraget til denne gruppen.

Figur 4.2 I hvilken grad et representativt utvalg av Norges befolkning opplever at det å bli fosterforeldre er aktuelt nå eller på sikt, i prosent

Kilde: Sentio (2024), bearbeidet av Menon Economics

Før man kan snakke om hva som skal til for å bli fosterhjem, må man derfor ofte begynne med å forklare både velferdsstaten og hvordan det norske samfunnet ser ut og at barnevernet er en del av det, hva barnevernet er, hvorfor noen barn plasseres utenfor hjemmet, og hvordan fosterhjemsordningen fungerer som en del av et større støttesystem. Erfaringer fra informantene viser at mange ikke nødvendigvis skiller mellom for eksempel barnevern, skole og helsetjenester, og at skepsis eller usikkerhet kan skyldes manglende forståelse av rollene i dette systemet. I tillegg kan nyhetsdekning og enkelthistorier bidra til å forsterke et ensidig bilde, noe som gjør det ekstra viktig å formidle nyanser og legitimere barnevernets arbeid. En informant fremhevet for eksempel at det bør tydeliggjøres at det er få tilfeller hvor plassering utenfor hjemmet er aktuelt, og at barnevernet er til for å hjelpe barn, ikke å «ta barn fra familier».

1.

² Se Figur 5.2 i kapittel 5.1.

Et grep som fremheves i intervjuer er å møte mennesker der de er, og å bruke tid på samtaler, forklare sammenhenger og bygge forståelse gradvis. Det handler ikke bare om å gi informasjon om krav og rettigheter, men om å oversette verdier og prinsipper i velferdsstaten til noe gjenkjennelig og relevant. For eksempel kan det være nyttig å forklare at barnevernet ikke først og fremst handler om kontroll, men om støtte og hjelp, og at fosterhjemsrollen handler om å ivareta barnets beste. Ved å ta et skritt tilbake og begynne med det grunnleggende, kan man legge et tryggere grunnlag for både tillit og rekruttering.

- *Vi undervurderer informasjon om hva fosterhjem faktisk er. Ukrainere og polakker har ikke nødvendigvis hørt om fosterhjem eller vet hva det er, selv om man tenker at alle i Europa vet det. Trenger at man må jobbe sammen med dem for å skjønne hva man snakker om.*

Informant

Felles erfaringer og opplevelser som utgangspunkt

Et viktig grep i rekrutteringsarbeidet kan være å bygge på gjenkjennelse og felles erfaringer. Ifølge informantene forteller mange med minoritetsbakgrunn at de motiveres av å kunne bruke egne livserfaringer i møte med barn som står i lignende situasjoner. Det kan for eksempel handle om opplevelsen av å være ny i Norge, å finne sin plass i et nytt samfunn eller å mestre kulturelle overganger. Slike erfaringer kan gi en unik forståelse og trygghet for barn som selv har minoritetsbakgrunn. Å løfte fram dette i kommunikasjon kan bidra til å skape stolthet og mening, hvor man ikke bare åpner hjemmet sitt, men også deler noe av seg selv og sin historie. Små virkemidler, som filmklipp fra hverdagsliv rundt middagsbordet, med mat og kultur fra hjemlandet, kan konkretisere dette fellesskapet og vise hvordan varme, humor og tilhørighet har betydning.

For mange familier med minoritetsbakgrunn kan forståelsen av barnas trivsel og utvikling være tett knyttet til verdier som respekt, pliktoppfyllelse og evne til å fungere i fellesskapet, heller enn til individets lykke eller selvrealisering, som står sterkere i den norske konteksten. Når fosterhjemsrollen skal formidles, kan det derfor være nyttig å bygge broer mellom disse verdiperspektivene, gjennom å vise hvordan trygghet, trivsel og mestring for barnet henger sammen med å lære hvordan man lykkes i det norske samfunnet. Å løfte fram personer med minoritetsbakgrunn som selv har funnet denne balansen, og som kan formidle hvordan man kan kombinere egne verdier med forventningene i Norge, kan gi budskapet både legitimitet og gjenkjennelse.

Mange familier med minoritetsbakgrunn bærer dessuten med seg erfaringer med utenforskap, diskriminering eller manglende likeverd i møte med offentlige tjenester. Dette gjør kompetanse på relasjonsbygging, dialog og kulturforståelse avgjørende. Å åpne for samtaler om bakgrunn, verdier og erfaringer må skje med respekt og reell nysgjerrighet, ikke som kontroll, men som en invitasjon til samarbeid.

4.2 Kanaler og budbringere

Rekruttering starter helst nærmest barnet

Det er naturlig at rekrutteringsarbeidet begynner nærmest barnet, i tråd med at barnevernstjenesten alltid skal vurdere om noen i barnets slekt eller nære nettverk kan velges som fosterhjem. Slegt og nettverk beskrives som den mest treffsikre og hyppigst brukte kanalen for å rekruttere fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Terskelen for å bli fosterforeldre er ofte lavere, relasjoner er allerede etablert, og

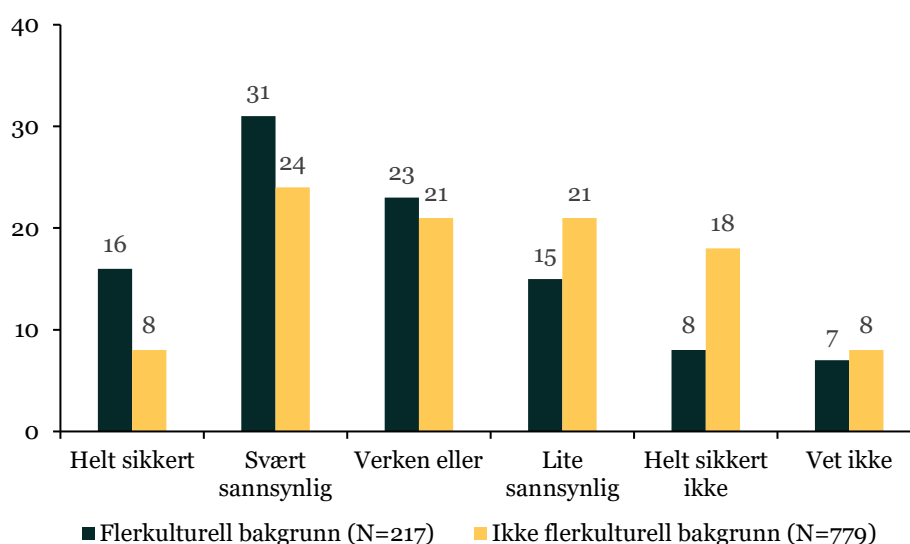
foreldrene kan peke ut personer de har særlig tiltro til. Informanter peker på at det i noen tilfeller kan være nødvendig å faktisk bli spurt om man ønsker å bli fosterforeldre, for at man skal vurdere å ta på seg et slikt oppdrag.

- *Hva med å tilby folk å bli fosterhjem. (...) Hei, kunne du tenkt deg å være fosterhjem? (...) For eksempel hvis jeg skulle hatt barn og hatt problemer, kunne min søster spurt en venninne om hun kunne tatt inn barnet. At man gir tilbudet. Det og skaper en viss trygghet og tillit.*

Informant

Figur 4.3 viser også at en større andel av personer med flerkulturell bakgrunn, sammenliknet med de med ikke-flerkulturell bakgrunn, ville vurdert å melde seg som fosterhjem for et barn i sitt nettverk eller nærmiljø med behov for fosterhjem.

Figur 4.3 Om et representativt utvalg av Norges befolkning ville vurdert å melde seg som fosterhjem for et barn i sitt nettverk eller nærmiljø med behov for fosterhjem, i prosent

Kilde: Sentio (2024), bearbeidet av Menon Economics

Familieråd og/eller mer uformelle nettverksmøter bør benyttes i større grad

Barnevernstjenester legger i mange saker betydelig innsats i å identifisere aktuelle kandidater i barnets nærmiljø, som i storfamilien, i skole, barnehage, fritidsarenaer eller andre uformelle nettverk. Familieråd løftes fram som et godt, om enn ressurskrevende, virkemiddel som flere mener bør brukes hyppigere. Bufetat kan i slike prosesser også bidra med koordinator. Én uttrykker at familieråd fungerer fordi det er et helhetssystem og tar utgangspunkt i en helhetsforståelse. En annen nevner at det i flere kulturer er vanlig å benytte nettverk eller råd for å finne gode løsninger. Samtidig gir enkelte innspill om at familieråd ikke virker å være et verktøy som man er komfortabel med å benytte. Vedkommende spør om man i større grad kan dra nytte av nettverksmøter ved tiltak før barnet er i en prosess hvor det er aktuelt med plassering, og å tenke mer helhetlig og tidlig fra start. Inntrykket er at flere blir redde når man snakker om å involvere mange gjennom familieråd, og kanskje ville terskelen vært lavere dersom det ikke er direkte snakk om plassering.

Samarbeid mellom kommune og Bufetat om rekruttering kan gi merverdi

Informanter fra kommuner fremhever at erfaringer viser at samarbeid mellom barnevernstjenester og Bufetat kan gi mer målrettet rekruttering. Det nevnes blant annet prosjekter rettet mot enslige mindreårige, med workshops, informasjonsarbeid og dialog i fora som Mangfoldsrådet. Fra 2026 vil også Bufetat styrke samarbeid og faglig tilbud til kommunene rundt fosterhjemsprosessen, fra rekruttering til oppfølging av fosterhjem.³ Blant annet vil Bufetat og kommuner samarbeide om lokal rekruttering av fosterhjem i kommunene, slik at barn fortrinnsvis får fosterhjem i sitt nærmiljø.

I samtale med Bufetat understrekes det også at rekruttering i barnets nærmiljø kan gi viktige innganger til minoritetsmiljøer. Erfaringene viser at kommunen ofte kjenner lokale miljøer, ressurspersoner og målgrupper best, og at Bufetat i økende grad legger vekt på å utvikle kampanjer og budskap sammen med kommunene. Dette gjør det mulig å spisse kommunikasjonen mot ulike grupper, inkludert flerkulturelle familier, og å bruke lokale nøkkelpersoner, som religiøse ledere, frivillige aktører eller profilerte personer, som formidlere av budskapet. Informantene peker samtidig på at dette arbeidet er ressurskrevende og må bygges over tid, men at tett samarbeid med kommunene gir større treffsikkerhet enn generelle, nasjonale tiltak alene.

Gode historier fra fosterhjem kan være virkningsfullt

Eksisterende fosterhjem og husverter⁴ trekkes også fram som sterke ambassadører. Det kan være hensiktsmessig å jobbe i nettverk hvor fosterforeldre allerede er, og å tilrettelegge for at fosterforeldre kan fungere som inngangsport til miljøer og personer som ellers er vanskelige å nå. Enkelte forteller at det er virkningsfullt når fosterforeldre forteller om sine erfaringer, og at det kan være viktig for å bygge tillit. Gode historier oppleves som særlig virkningsfulle, også erfaringer fra unge voksne som tidligere har vært i fosterhjem og biologiske familier der samarbeidet med fosterhjemmet fungerer godt. Slike eksempler kan bidra til å styrke tillit og senke terskelen for å melde interesse.

- *Kunne gjerne hatt en ungdom selv og hans eller hennes fortelling om hva det handler om. Og høre barnets stemme og kanskje også biologisk familie – at samarbeid med fosterhjemmet går godt. De gode historiene er viktig å få frem. Og hvordan barnevernet jobber som en del av det.*

Informant

Behov for fysiske møter i rekrutteringen

Digitale kanaler som Facebook og andre sosiale medier trekkes fram som nyttige verktøy. Fagdager og informasjonsmøter fremheves også som nyttige. Enkelte presiserer at det i større grad kan være behov for lavterskelinformasjon, som korte digitale forkurs eller uforpliktende informasjonsmøter, for å redusere terskelen for å lære om fosterhjemsrollen. Samtidig understreker informanter at rekruttering ofte kan skje mest effektivt i fysiske og hverdagsnære arenaer der folk faktisk er, som skoler, barnehager, fritidsaktiviteter, arbeidsplasser med mange internasjonalt ansatte og studentmiljøer. I tillegg nevner enkelte festivaler eller andre arrangementer hvor folk møtes, for eksempel matfestivaler.

Informantene er også relativt samstemte rundt betydningen av å møtes fysisk, og at rekrutteringsarbeidet i stor grad skjer lokalt. Dette fremheves som spesielt viktig for å rekruttere fosterforeldre med

1.

³ Se nærmere informasjon her: <https://www.bufdir.no/fagstotte/barnevern-oppvekst/fosterhjemsarbeid/styrker-stotten-til-kommunene/> [Lastet ned 8. desember 2025]

⁴ Noen som leier ut deler av boligen sin til en ungdom og som deltar i oppfølgingen av ungdommen.

minoritetsbakgrunn, hvor det kan være et enda større behov for å bygge tillit, formidle informasjon og oppklare misforståelser. Blant annet gir det større muligheter for dialog, tilpasninger og avklaringer.

- *Man vil ikke nå denne delen av befolkningen på samme måte gjennom videokampanjer, e-læringer, det vil ikke fungere er vår erfaring. Det som fungerer er fysiske møter, bygge tillit og å svare på det som rører seg ansikt til ansikt.*

Informant

Betydningen av troverdige budbringere

En interkulturell brobygger vil si at en person formidler mellom to parter med ulik kulturell bakgrunn. Brobyggere benyttes innenfor ulike sektorer, i situasjoner der kultursensitivitet er viktig for å lykkes med kommunikasjon, samarbeid og konflikthåndtering (Prop. 83 L (2024-2025), s. 35). I barnevernet kan interkulturelle brobyggere blant annet benyttes til å gi generell kulturell informasjon om en minoritet og spesifikk informasjon basert på saksopplysninger. Brobyggeren kan arbeide direkte med familien og den offentlige part, og bistå i samtaler med minoritetsbarn for å sikre bedre tilrettelegging av medvirkning (Akerø-Kasongo & van der Weele, 2023, s. 315). I forbindelse med rekruttering av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn kan kulturelle brobyggere for eksempel bidra med informasjon om ulike miljøer og med tilpassing og formidling av budskap og informasjon.

I intervjuene har flere lagt vekt på hvordan samarbeid med relevante miljøer, frontfigurer og personer som har tillit blant personer med minoritetsbakgrunn kan være virkningsfullt for å komme i kontakt med potensielle fosterforeldre og/eller for å formidle budskap på en god og tilpasset måte. Samtidig fremhever informanter betydningen av troverdige og kompetente budbringere og kulturformidlere. Uten faglig kompetanse kan formidlingen bli misvisende, og dermed skape nye barrierer. Enkelte anbefaler samarbeid med kompetansemiljøer og stiftelser med dokumentert kulturfaglig tyngde og brede nettverk. Ett eksempel som nevnes er Rådet for kulturkompetanse i forebyggende arbeid, som kan bidra i rekruttering, begrepsavklaring og i noen saker mobilisere trossamfunn og lokale arenaer gjennom fysiske møter.

Andre informanter advarer om å bruke frontfigurer og minoritetsmiljøer ukritisk. En potensiell fosterforelder pekte for eksempel på risikoen ved å rekruttere gjennom religiøse miljøer som kan oppleves utrygge for deler av målgruppen, eller kampanjer som fremstår lite seriøse. Dette kan svekke både tillit og treffsikkerhet.

- *Er mye godt arbeid, men type sånn - pappa fra Syria, da trenger man en syrisk kulturformidler. Så kommer det en inn uten utdanning og sertifisering utover at han tilfeldigvis også er fra Syria, og den personen tenker at nå skal jeg fortelle om syrisk kultur, og så er det så mangfoldig.*

Informant

Enkelte understreker også at selv om budbringere er seriøse og har tillit blant personer med minoritetsbakgrunn, bør de forberedes grundig for å unngå misforståelser og feilrekruttering. Et eksempel som er nevnt er at en leder formidlet til medlemmer at barnevernet hadde behov for flere fosterhjem. Dette

bidro til at mange tok kontakt med barnevernet, men uten at de hadde forstått hva det ville si å være fosterforelder, og flere var ikke egnede.

Samarbeid med miljøer og organisasjoner i rekrutteringen

Det er satt i gang ulike initiativ for å nå ut i minoritetsmiljøer, blant annet i forbindelse med fosterhjemstrategien 2021–2025. Gjennom samarbeid med tros- og livssynsorganisasjoner, frivillige foreninger og lokalsamfunn-aktører har man kunnet arrangere møteplasser og spre kunnskap om behovet for fosterhjem i minoritetsbefolkningen. Særlig Oslo kommune har gjort seg positive erfaringer med rekruttering i minoritetsmiljøer, blant annet ved å bygge relasjoner til moskeer og trossamfunn.

Flere informanter nevner også at samarbeid med ulike relevante miljøer, innvandrersorganisasjoner og kvinneforeninger kan være hensiktsmessig, der man «låner tillit» gjennom etablerte nettverk og utvikler budskap i fellesskap. Religions- og livssynsorganisasjoner kan fungere som brobyggere mellom det offentlige og minoritetsbefolkningen. Det kan være viktig med tanke på at fysiske møter, dialog og tilstedeværelse over tid kan være avgjørende for å bygge tillit og formidle kunnskap om barnevernet og fosterhjemstrategien. Informanter peker særlig på at lokalt forankrede prosesser, der religiøse ledere og nøkkelpersoner involveres, kan gjøre det lettere å nå ut til potensielle fosterforeldre og svare på konkrete spørsmål om både motivasjon, roller og formelle krav. Erfaringer fra informanter tilsier at slike møteplasser skaper lavere terskel for engasjement og at rekruttering må ses som langsiktig relasjonsarbeid snarere enn enkelttiltak.

Flere har nevnt at det kan etableres konkrete samarbeidsavtaler med organisasjoner eller miljøer med lokal forankring, som hjelper til med å arrangere og fasilitere (arbeids)møter hvor representanter fra barnevernet kan møte aktuelle personer i minoritetsmiljøer, og med ressurspersoner som kan hjelpe med å formidle budskap og bryte ned barrierer. Relevante organisasjoner og miljøer, for eksempel Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn (STL), kan dermed ha en rolle som bindeledd og fasilitator i dialog-, informasjons- og rekrutteringsarbeid.

Andre innganger til rekruttering av fosterforeldre

Flere viser også til gode erfaringer med dialogbasert informasjon i bosettingsprosesser for flyktninger, og peker på at introduksjonsprogrammet kan være en «gyllen mulighet» til å bygge forståelse og legitimitet om fosterhjemsoppdraget tidlig.

I enkeltsaker er ett forslag å benytte et kontaktpunktnettverk av nøkkelpersoner i aktuelle miljøer for å finne egnede hjem raskt og med opplevd medvirkning fra minoritetsmiljøene selv. Enkelte kommuner trekker også på brede trossamfunnsnettverk og internasjonale organisasjoner i særskilte løp, for eksempel rundt enslige mindreårige. Det er også nevnt at det kan være nyttig å være åpen for lokale løsninger der barnevernet kan fasilitere i samarbeid med familier og nærmiljø.

Det viktigste er relasjonell kompetanse, ikke kategorisering av målgrupper

Informantene uttrykker i liten grad at rekruttering bør baseres på en differensiering mellom etniske grupper. Enkelte beskriver dette som «litt gammeldags», og peker på at mange minoritetsmiljøer deler erfaringer knyttet til migrasjon, utenforskap og det å manøvrere mellom kulturer. Ulike land og grupper rommer dessuten betydelig intern variasjon. Samtidig presiseres det at det er nyttig med noe kompetanse på særskilte grupper. Ett eksempel som nevnes er norske romer, der samarbeid med ressursentre eller relevante organisasjoner kan være nødvendig. Botid trekkes også fram som en faktor som bør vurderes særskilt, ettersom erfaringer, behov og forståelse av systemet varierer betydelig med tid i Norge.

Både arbeidsgruppen og andre informanter opplever samtidig at det er relasjonskompetanse som er avgjørende i rekrutteringen av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn, og for å bygge broer mellom

kulturer. Det viktigste er at man evner å møte folk som de er, være åpen og prøve å forstå, lytte, se individet og bygge relasjon.

- *Tanken er at man kan ta en kultur og putte inn i en annen, men så fungerer det ikke helt sånn. Kultur er jo noe som overføres gjennom dialog. Det eksterne med tradisjoner og sånn kan man vise, men det uskrevene og det imellom, det gjøres jo i dialog og samhandling. Det er det kulturformidlingen handler om.*

Informant

4.3 Språk – bruk av tolk og oversatt materiale

Budskap og informasjon må tilpasses mottaker

Det er enighet om at god kommunikasjon må være tilpasset mottakerne. Mange potensielle fosterforeldre med minoritetsbakgrunn kommer fra helt andre systemer og kulturer, og det er lett å misforstå både barnevernets rolle og hva som forventes av et fosterhjem. Det kan også være spesielt vanskelig å formidle og forstå hva barnet faktisk trenger emosjonelt. Derfor må innholdet forklares tydelig, forankres i barnets behov og oversettes til begreper familiene forstår. I dette arbeidet er det viktig å ha løpende oversikt over hva som rører seg i ulike miljøer, og justere tilnærmingen når forutsetninger endres.

Som nevnt, peker flere på at relasjons-/kontaktkompetanse er vel så avgjørende som kulturkompetanse. Botid i Norge og tidligere erfaringer, inkludert rasisme og et skjevt maktforhold til myndigheter, er med på å påvirke hvordan man bør nærme seg familier og bygge tillit. Språk i seg selv løser ikke alt. Det trekkes frem at relasjon, trygghet og riktig personkjemi kan være viktigere enn å dele morsmål, selv om det selvfølgelig er en fordel når begge deler er på plass.

- *Jeg tror relasjonsbygging og person er viktigere enn språket. Man kan ha samme språk og så kan det være mismatch, og da hjelper ikke det. Men er fordeler med språk.*

Informant

Språk har betydning

Samtidig tyder våre funn på at oversatt materiell og mulighet til å kommunisere på eget språk har betydning. Det gjelder særlig i tidlige faser og ved beslutninger med store konsekvenser, men er ikke tilstrekkelig i seg selv. Egen-språklig kommunikasjon og oversettelser bør kombineres med relasjonsbygging og innhold som tar utgangspunkt i der mottaker er snarere enn der systemet er. Da øker sjansen for reell forståelse, tillit og gode beslutninger.

Når det gjelder materiell, finnes det brosjyrer og videoer fra Bufetat på flere språk, og flere viser til disse. Samtidig er mye relevant informasjon fortsatt kun tilgjengelig på norsk, og gjerne utarbeidet med utgangspunkt i en norsk kontekst og forståelse. Enkelte informanter opplever også at fosterhjem.no er lite intuitiv og kronglete å finne fram på, noe som gjør det enda vanskeligere å orientere seg for potensielle fosterforeldre med flerkulturell bakgrunn. En informant viser til at informasjon om

fosterhjem på Bufdir sine nettsider bør være på engelsk, og ikke bare på norsk, og at dette er en lavthengende frukt å ta tak i.

Erfaringer viser samtidig at oversatt materiell kan bomme hvis det ikke er tilpasset og helst samskapt med målgruppen. For eksempel kan tolker formidle ordene, men ikke nødvendigvis meningen, for eksempel dersom stoffet er preget av juss og rettigheter som ikke treffer familiens situasjon her og nå. Derfor etterlyses utvikling av materiell og informasjon sammen med de det gjelder, slik at innhold, eksempler og format faktisk gir mening for mottaker.

Tolkebruk kan være hensiktsmessig, men må være kvalitetssikret

I intervjuer ble det også nevnt at kvalifiserte tolker som forstår fosterhjemsoppdraget godt, kan være et virkemiddel for å tydelig formidle hva fosterhjemsoppdraget går ut på. Klar formidling av fosterhjemsoppdraget i rekrutteringsfasen kan være avgjørende for at fosterforeldre har riktig motivasjon og greier å stå i oppdraget.

Som for budbringere og kulturformidlere, kan samtidig tolkebruk slå feil. Kvaliteten varierer, og tolker med svak kompetanse kan skape usikkerhet ved samtaler og opplæring fordi verken fagpersoner eller familier kan være sikre på at budskapet gjengis korrekt. Der tolketjenester ikke holder tilstrekkelig nivå, bør tjenestene vurdere alternative løsninger og sikre faglig relevante tolker, særlig i komplekse vurderinger. Vurdering av bruk av tolk eller materiell på eget språk må også sees opp mot de kriteriene man setter for hvem som kan bli fosterforeldre (nærmere omtalt i kapittel 5.1).

- *Når det gjelder materiell – man har brukt tolker som ikke kan kunnskapen, og materiellet gir ingen mening. Man snakker om rettigheter, barnekonvensjonen og lovverk. Det er ikke viktig, det treffer ikke. Vi må starte der de er, ikke der vi er. Skal man utvikle materiell, må man gjøre det sammen med de det gjelder. Da kan det hende at det materiellet ser helt annerledes ut enn det vi gir til norske. Det er mye vi bommer på. Vi har brukt tolker og alt, men det hjelper ikke. De oversetter språket og det de synes er viktig.*

Informant

4.4 Andre momenter knyttet til rekruttering av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn

Arbeidet krever tid og ressurser

Det er generelt en stor utfordring å rekruttere fosterhjem, ikke bare når det gjelder fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Enkelte fremhever likevel at å lykkes med rekruttering og oppfølging av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn forutsetter at tjenestene er mer på tilbudssiden, med tid og ressurser til gjerne lange og flere samtaler som forklarer, trygger og bygger tillit. Informantene er tydelige på at tillit skapes gjennom tett oppfølging, tålmodighet og informasjon.

Det er en lang vei å gå når det gjelder kulturkompetanse

Feltet er i utvikling, men det er generelt en stor enighet blant informantene om at kulturkompetanse og kultursensitivitet ennå ikke er integrert godt nok i praksis i barnevernet. Mange erkjenner at arbeidet med minoriteter, kultur og kultursensitivitet ikke har vært godt nok. Samtidig opplever enkelte at kultur og kulturkompetanse tidligere har vært fyllord, men at man nå i større grad forsøker å fylle disse begrepene med innhold. Det oppleves likevel å være en lang vei å gå. En informant sammenlikner

området med traumesensitiv tilnærming og hvordan man så på dette for ti år siden, men som nå i større grad er en integrert del av tjenestene. Støtte fra kompetente miljøer fremheves som nyttig av flere, og også at det er behov for et kompetanseløft i barnevernet.

- *Når det kommer til kulturkompetanse, er vi på vei et sted, men ikke i nærheten.*

Informant

- *Kultur regnes nok som en tilleggsgting man må trekke inn noen ganger. Burde vært en integrert del. (...) Vi tror at andre kommer med en annen kultur og glemmer at vi kommer med noe vi og, er to som kommer med det – er ikke at vi kommer med en nøytral kultur og så kommer andre med det, og den bevisstheten er nok ikke så god verken i barnevernstjenesten eller andre instanser.*

Informant

- *Det er stor vilje, men veldig liten evne. (...) Et barn som bærer hijab – det kan ha ingenting med [vold eller tvang] å gjøre, men det kan også være den unge jentas protest mot det hun står i. Og en barnevernsansatt som ikke kan tolke det og forstå hvorfor hijab er en stor krangel mellom henne og familien, vil heller ikke forstå den dimensjonen av konflikten. Godt eksempel på hvordan et religiøst symbol kan være en selvstendigjørende og frigjørende faktor for ungen, men kan også være en del av et voldsmønster. Og at det reelt sett kan være begge deler, krever et skjønn og kompetanse og innsikt og nysgjerrighet som veldig få i barnevernet har.*

Informant

Enkelte informanter har reflektert rundt betydningen av at fosterhjemmet og barnet har samme kulturelle tilhørighet, og hva det har å si for ivaretagelse av barnets kulturelle, språklige og religiøse identitet. En informant uttrykker at selv om mange barn kan få gode omsorgsbetingelser, innebærer en plassering som ikke gjenspeiler barnets bakgrunn en risiko for tap av morsmål, svekket kontakt med biologisk familie og brudd med religiøs og kulturell tilhørighet. Dette kan igjen ha konsekvenser for muligheten for tilbakeføring, og hvorvidt barnet tar avstand til egen kulturell bakgrunn. At barnet kan bo i et fosterhjem med liknende bakgrunn kan også ha betydning for hvor positivt innstilt foreldrene til barnet er overfor fosterhjemmet og plasseringen, og påvirke hvor vellykket plasseringen blir. Som tidligere omtalt, kan også oppfatninger rundt barnets foreldre, og muligheter for fortsatt bånd mellom barn og foreldre, ha betydning i rekrutteringssammenheng.

To informanter har løftet begrepet «etnisk selvhat» som en risikofaktor for barn og unge dersom deler av deres kulturelle identitet går tapt på grunn av manglende oppfølging på dette området under plassering i fosterhjem. Etnisk selvhat handler om at individer internaliserer negative holdninger til egen kultur og identitet, noe som kan gi utslag i motstand mot egen kulturell bakgrunn, tradisjoner og morsmål. Dette kan gjøre det svært utfordrende for barna det gjelder å gjenopprette kontakt med familie og miljø i voksen alder.

Samtidig er det enkelte som løfter at det kan være utfordrende for foreldre at barnet blir plassert i et fosterhjem med samme bakgrunn som dem, og utfordrende for fosterhjemmet å skulle ta på seg et slikt oppdrag, fordi foreldrene kan være redde for å miste ansikt i miljøet og fosterforeldrene kan være redde for å fremstå som man er imot foreldrene og bli utstøtt fra miljøet. Et etnisk norsk fosterhjem kan fremstå som mer nøytralt, ifølge enkelte.

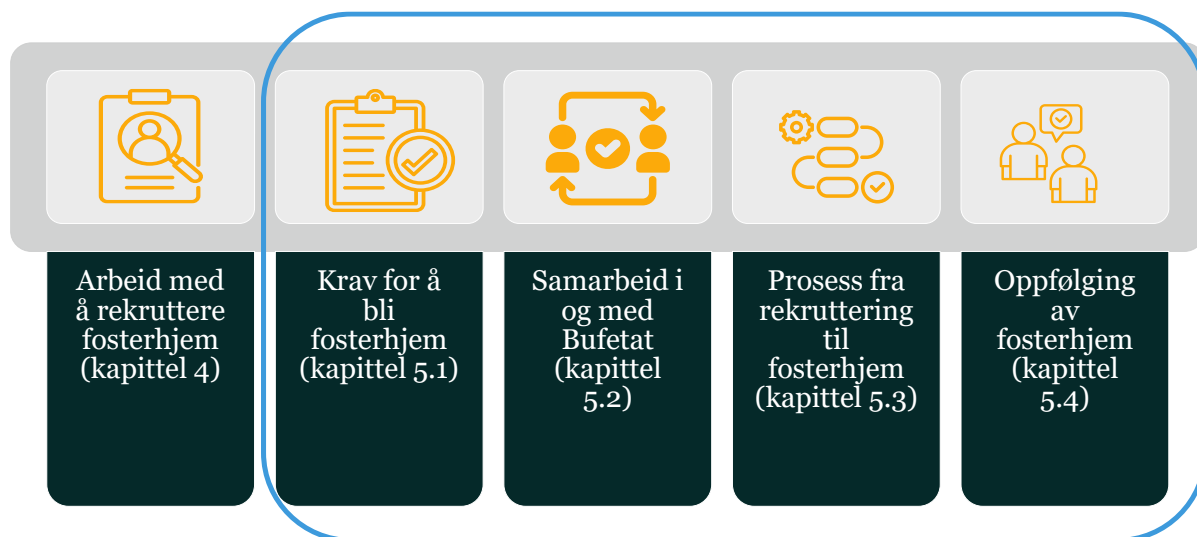
Informanter understreker også at det ikke alltid er nødvendig med samme bakgrunn, men at *liknende* kulturelle referanser kan være avgjørende for barnets opplevelse av gjenkjennelse og kontinuitet. Dette kan handle om levemåte, normer, sosiale koder eller religiøs forståelse som gjør at barnet lettere finner seg til rette og beholder sentrale deler av sin identitet. En informant beskriver hvordan slik kulturell nærhet kan bidra til å redusere opplevelse av utenforskap og gi barnet et tryggere utgangspunkt for både tilhørighet og senere kontakt med egen familie og kultur. Samtidig løftes barnets stemme frem som sentral, i form av at hva som oppleves som gjenkjennbart og viktig kan variere, og derfor bør vurderes individuelt.

5 Andre tiltak for å styrke arbeidet

Blant annet krav for å bli fosterhjem, oppfølging av fosterhjem og samarbeid mellom kommune og Bufetat kan ha betydning for rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Kravene for å kunne bli fosterhjem, blant annet krav til bolig, oppleves uklare og kan potensielt ekskluderende ellers egnede fosterforeldre, til tross for at det i større grad enn tidligere legges vekt på en helhetsvurdering. Funnene peker også på behov for tettere samarbeid mellom Bufetat og kommuner, bedre prosesser fra rekruttering til etablering og tettere oppfølging for å forebygge brudd og ta bedre i bruk eksisterende kapasitet.

I dette kapittelet setter vi søkelys på funn knyttet til kravene for å bli fosterhjem, samarbeid innad og mellom Bufetat-regioner, prosessen fra rekruttering til fosterhjem og kommunenes oppfølging av fosterhjem, se Figur 5.1. Disse temaene er også sentrale for å sikre at man lykkes med å rekruttere og ikke minst beholde fosterhjem.

Figur 5.1 Kategorisering av virkemidler og tiltak for å styrke rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn

Kilde: Menon Economics

5.1 Krav for å bli fosterhjem

Det finnes flere praktiske og strukturelle hindringer for rekruttering av fosterforeldre. Krav til fosterforeldre, som stabil økonomi, romslig bolig og gode norskkunnskaper, kan utestenge noen minoritetsfamilier. En Proba-rapport om barn med minoritetsbakgrunn i fosterhjem (2017) påpekte at blant annet krav om boligstandard og norsk språk kunne stå i veien for at familier med minoritetsbakgrunn ble godkjent som fosterhjem. Mange minoritetsfamilier har svakere økonomi og lavere utdanning enn majoritetsbefolkningen, ofte som følge av kort botid eller mangelfull integrering. Barnevernet kan derfor vurdere at potensielle fosterforeldre ikke har tilstrekkelige ressurser til å gi forsvarlig omsorg. Streng tolkning av krav til for eksempel bolig og/eller økonomi kan dermed utelukke ellers egnede minoritetsfamilier. Informanter trekker også fram at minoritetsfamilier oftere har en mer krevende sosioøkonomisk situasjon, og at strenge materielle krav ellers kan utelukke ressurser som kan gi barnet tilhørighet og trygghet.

Samtidig har regelverket for godkjenning av fosterhjem blitt mer fleksibelt. Ny forskrift og retningslinjer vektlegger en helhetsvurdering av fosterfamiliens omsorgsevne fremfor absolutte minstekrav. For eksempel skal ikke en noe trang bolig eller begrensede inntekter automatisk diskvalifisere en familie, dersom helhetsbildet tilsier at de kan gi barnet god omsorg. Barn som skal flytte i fosterhjem, trenger først og fremst en stabil og forutsigbar hverdag preget av varme, omsorg og støtte. Bufdir har utformet grunnkrav til fosterforeldre knyttet til personlige egenskaper, familiesituasjon, språk, økonomi, helse, bolig og vandel, med utgangspunkt i krav til fosterforeldre i Forskrift om fosterhjem.⁵ Her understrekes det at helhetsbildet er avgjørende. Barnets beste er et overordnet og styrende prinsipp. En større vekt på helhetsbildet legger til rette for at familier som tidligere falt utenfor på formelt grunnlag, nå lettere kan bli vurdert som egnede fosterhjem.

Overgangen til en mer systematisk vurdering av slekt og nettverk for alle barn som skal plasseres i fosterhjem har ført til behov for større fleksibilitet i kriteriene. Ved plassering i slekt eller nettverk, der barnet allerede har tilknytning, gjøres det særskilte vurderinger av hvilke krav som kan fravikes, og hvilke som ikke kan det. Flere kommuner forteller at man tidligere var mer rigid på krav knyttet til boligstørrelse, antall soverom, søskensammensetning og økonomi. I dag åpnes det i større grad for individuelt begrunnede unntak dersom det samlet sett er til barnets beste, for eksempel at søsken deler soverom.

Likevel fremhever flere at faktorer som boligstørrelse, antall soverom og økonomi i praksis oppleves som barrierer som hindrer personer i å bli fosterforeldre. Noe knyttes til feil oppfatning eller manglende informasjon om hva kravene faktisk er, og noen fremhever ulik praksis og at noen praktiserer kravene strengere enn andre. Boligsituasjon er et gjentakende tema, spesielt formuleringen: *Boligen må ha plass til å romme et fosterbarn. I de fleste tilfellene betyr det at fosterbarnet bør ha et eget soverom, men her kan det utvises skjønn.*⁶ Formuleringen om eget soverom oppleves som en barriere, spesielt i pressområder. Noen tjenester har dekket mellomlegg for større leiebolig, men peker på risikoen ved at ordninger kan falle bort ved utilsiktet flytting eller når barnet blir eldre. For enkelte barn kan kulturell tilhørighet og storfamiliestrukturer veie tungt, og da må boligkravet vurderes i lys av barnets behov for tilhørighet og identitet.

- *En ting som aldri blir avklart, er kravene som barnevernet stiller for å bli fosterhjem. De er ikke avklart. De må tydeliggjøres, for det folk hører er at det er et ekstra rom. Da blir det et klassespørsmål fort. Vet at de sier at det kan vurderes, men fakta er at det er ikke mange familier som har det. Det er kanskje en av de største barrierene vi har i norsk barnevern i dag. Det bør komme tydeligere fram hva kriteriene er. Når ikke jeg som sitter i systemet forstår kriteriene, hvordan skal de andre forstå det. Noen sier at det kan justeres på, andre sier at det er viktig å få et rom man kan trekke seg tilbake.*

Informant

Det er bred enighet om at fosterforeldre må være ressurssterke og stabile, og ha evne og kapasitet til å ivareta et barn emosjonelt og praktisk over tid. De må ha forståelse for barnets behov og fosterhjemsoppdraget, ønske om å samarbeide godt med barnevernstjenesten og kunne følge opp

1.

⁵ Grunnkravene er operasjonalisert på Bufdirs veiledning om krav til fosterhjem, URL [lastet ved 10. november 2025]:

<https://www.bufdir.no/fosterhjem/hvordan-bli-fosterhjem/>

⁶ Formuleringen er hentet fra Bufdirs veiledning om grunnkrav til fosterhjem, URL:

<https://www.bufdir.no/fosterhjem/hvordan-bli-fosterhjem/>

barnehage eller skole i det daglige. Språk trekkes fram som en nøkkelfaktor for å kunne samarbeide med skole, helse og øvrige instanser rundt barnet. Flere peker likevel på at språkferdigheter kan utvikles, og at barnevernet bør vurdere å støtte opp med tolk i en avgrenset periode, eller bidra til norskkurs dersom det er avgjørende for at en ellers godt egnet familie kan bli godkjent. Dette fordrer at tjenestene har andre verktøy og mer fleksible virkemidler i møte med familier med minoritetsbakgrunn.

Helse og økonomi inngår i helhetsvurderingen. Det pekes på betydningen av at potensielle fosterforeldre har bearbeidet sine livserfaringer, særlig når familier har traumeerfaringer fra krig og flukt. Her etterlyses sensitivitet og tid til vurdering, og noen refererer til tommelfingerregler om at det bør ha gått en viss tid etter opplevelse av større belastninger. Vurderingene kan bli komplekse når fosterhjem finnes i barnets utvidede familie eller nettverk. Noen familier kan ha en bakgrunn med belastninger som ligner foreldrenes, samtidig som de kan ha andre og sterke ressurser. Da kan det kreves omfattende kompenserende tiltak for at plasseringen skal bli god over tid – og disse tiltakene må vurderes opp mot stabilitet og forutsigbarhet for barnet.

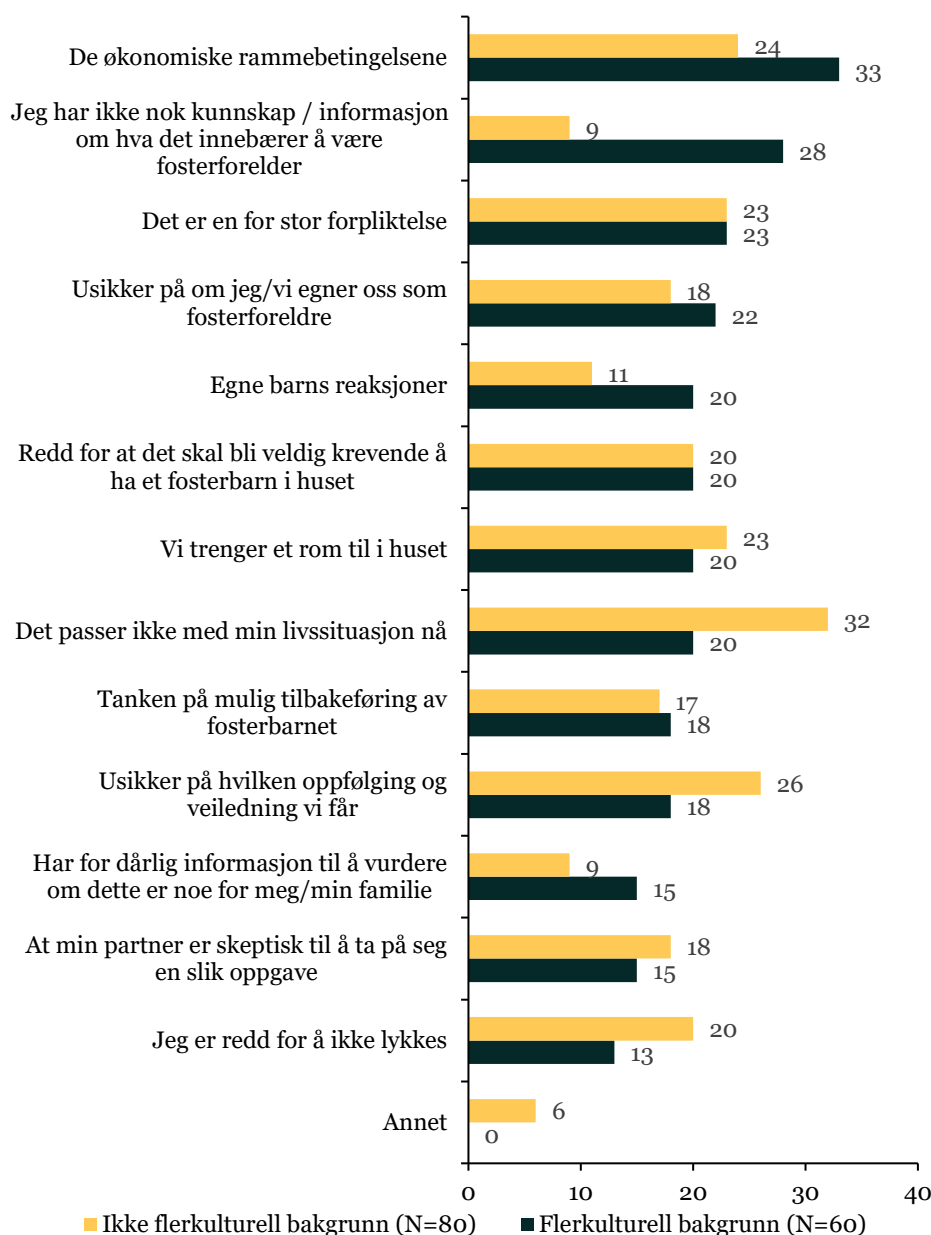
Økonomisk trygghet anses som viktig for stabilitet, men krav om fast jobb og inntekt kan samtidig virke ekskluderende for familier i etableringsfasen eller med introduksjonsstønad. Dette skaper spenninger mellom legitime stabilitetskrav og ønsket om å rekruttere bredere. Noen informanter har også fremhevet at det ikke er tydelig nok for potensielle fosterforeldre hva de økonomiske betingelsene ved å ta på seg et fosterhjemsoppdrag faktisk innebærer. En potensiell fosterforelder fremhever at en krevende økonomisk situasjon også brukes som argument blant personer vedkommende kjenner, for hvorfor de ikke ønsker eller opplever å kunne være fosterforelder.

- *Dårlig inntekt i Norge nå, maten er dyr, ingen som vil ha ekstra mennesker i hjemmet så det har blitt vanskeligere. Der stopper det med en gang. Det er ikke på grunn av at de ikke er snille, men fordi den situasjonen vi har nå i Norge.*

Potensiell fosterforelder

Figur 5.2 viser også at økonomiske rammebetingelser oppleves som ett av de største hindrene for å bli fosterforelder på kort sikt blant personer som det ellers kunne vært aktuelt for å være fosterforelder.

Figur 5.2 De største hindringene for å bli fosterforelder på kort sikt blant de som svarte at det er 'Svært aktuelt' eller 'Ganske aktuelt' å bli fosterforeldre nå eller på sikt i figur 4.2 (flere svar mulig), i prosent

Kilde: Sentio (2024), bearbeidet av Menon Economics

Et gjennomgående funn er behovet for tydeligere kriterier og klar kommunikasjon om hva kravene betyr i praksis. Flere opplever at kravene ikke er tilstrekkelig avklart eller forstått, både internt i tjenestene og blant potensielle fosterforeldre. Det gjelder som nevnt særlig spørsmål om eget soverom, som kan gjøre rekruttering vanskelig ikke minst i byer med høye boutgifter. Utydelighet rundt hva som er absolutte krav, hva som kan fravikes, og hvilke kompenserende tiltak som kan tilbys, bidrar til at gode kandidater aldri melder seg.

Flere peker også på at verktøy og vurderingspraksis i stor grad er utviklet ut fra et vestlig ideal om kjernefamilie og boforhold, og at de ikke alltid treffer familier med andre kulturelle rammer. Dette kan gjøre møtene mellom barnevern og potensielle fosterforeldre krevende, også når intensjonen er å bli

kjent og skape trygghet. Behovet for kulturelt tilpassede prosesser, bedre tolketjenester og kompetanse på tverrkulturell kommunikasjon løftes fram.

Samtidig advares det mot å senke kravene for langt i en situasjon med stor mangel på fosterhjem. Det må sikres at økonomiske motiver ikke blir styrende, og at barn får omsorgsmiljøer som også støtter integrasjon i det norske samfunnet. Ikke alle kan være fosterforeldre, og god opplæring, tett oppfølging og reell forståelse av rollen er avgjørende for barns utvikling og muligheter.

Det er altså et spenningsforhold der vi på den ene siden finner behovet for å utvide rekrutteringsgrunnlaget gjennom fleksibilitet, kompenserende tiltak og kulturelt tilpassede prosesser, særlig ved plassering i slekt og nettverk. På den andre siden fremstår behovet for forutsigbarhet, klare og kommuniserte kriterier og kvalitetssikring som understøtter barnets beste over tid. Et mulig veikart som tegner seg, er større presisjon i hva som er absolutte krav og hva som kan fravikes. Samt styrking av språk- og tolkeressurser og målrettede økonomiske virkemidler der det er faglig begrunnet. Det kan også være viktig med bedre verktøy og kompetanse for tverrkulturelle vurderinger. Målet er å kombinere stabilitet og varme med reell tilgjengelighet for de familiene som kan gi barnet tilhørighet, trygghet og gode utviklingsmuligheter.

5.2 Samarbeid i og med Bufetat

Samarbeid på tvers av Bufetat-regioner og mellom Bufetat og kommuner kan ha betydning for rekrutteringen av fosterforeldre. Enkelte informanter gir direkte eller indirekte uttrykk for at arbeidet med fosterhjem og rekruttering kan systematiseres og struktureres bedre. Én presiserer blant annet at en Bufetat-region er delt i flere avdelinger og team, som opplæring, formidling og rekruttering, med mange innganger til SOLID og krevende informasjonsflyt og koordinering på tvers. Koordinering og samhandling mellom avdelinger, team og regioner kan være krevende og ha betydning for hvor helhetlig fosterforeldre/familier følges opp. Regionvise henvisningslister nevnes som et eksempel på noe som kan begrense evnen til å utnytte mulighetsrommet og se helhet på tvers av regioner.

Kommunal barnevernstjeneste har ansvar for å vurdere om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem, jf. barnevernsloven § 9-4. Bufetat har bistandsplikt når det gjelder rekruttering av fosterhjem. Som omtalt i kapittel 4.2, fremhever informanter at samarbeid mellom barnevernstjenesten og Bufetat kan bidra til å styrke rekrutteringen av fosterhjem. Vi har fått innspill om at rekruttering med fordel i større grad kan forstås som et felles anliggende, der kommunene bl.a. bidrar med lokalkunnskap og kontaktflater inn mot minoritetsmiljøer, mens Bufetat har en viktig rolle i å tilrettelegge rekrutteringsarbeidet gjennom bl.a. ulike virkemidler og opplæring, i samspill med kommunene. Enkelte peker på at Bufetat bør være tilgjengelig i direkte dialog med potensielle fosterforeldre, samtidig som arbeidet skjer innenfor kommunenes rammebetingelser. Det pågår som nevnt et arbeid for å styrke samarbeidet mellom Bufetat og kommunene i fosterhjemsprosessen.

Som nevnt i kapittel 4.4, oppfattes det å være en lang vei å gå når det gjelder kulturkompetanse. Kulturkompetanse trekkes frem som noe som må inn tidlig og i ulike prosesser (i utdanning, i rekrutteringsarbeidet og i SOLID), ikke først når et konkret barn med annen bakgrunn har behov for hjelp fra barnevernet. Gjennom intervjuene fremkommer det at det ikke bare er behov for økt kulturkompetanse, men også bedre kunnskap om hvordan det i opplæring og oppfølging kan tilrettelegges for å ivareta etniske, kulturelle, språklige og religiøse hensyn. For eksempel påpekes det at flere som rekrutterer fosterhjem i slekt og nettverk, og som følger opp fosterhjemmene i kommunene, har begrenset kjennskap til hvilke kurs fosterhjem faktisk får gjennom SOLID, og i hvilken grad kulturelle perspektiver dekkes, noe som vanskeliggjør både rekruttering og oppfølging.

5.3 Prosess fra rekruttering til etablering av fosterhjem

Flere informanter har gitt innspill om at å starte som beredskapshjem, besøkshjem eller «foreldrevikarer» i slekt eller nettverk ved akutte situasjoner kan fungere som en inngang til å bli fosterforeldre. Mange opplever dette som mindre forpliktende enn et langvarig oppdrag, og det kan være en tryggere inngang mens barnevernet avklarer om barnet skal videre i et fosterhjemslop. En informant beskriver for eksempel hvordan det ofte er lettere å rekruttere besøkshjem enn fosterhjem: Når et barn kommer en gang i måneden, kanskje en hel dag og så tilbake igjen, oppleves det som «kos uten ansvar» og en måte for familien å få en «smakebit» på oppdraget. Slik kan besøkshjem fungere som en god start og bidra til at erfaringene spres i relevante miljøer, og bidra til å senke terskelen for at man vurderer mer langvarige oppdrag.

For potensielle fosterfamilier med minoritetsbakgrunn virker forutsigbarhet å være særlig viktig. Selv om økonomisk frikjøp eller annen støtte ofte innvilges, kan usikkerhet om varighet og rammer skape utrygghet i beslutningen om å ta på seg oppdraget. Tett samarbeid mellom barnevernstjenesten og andre velferdsaktører fremstår som en nøkkelfaktor. Eksempler viser at koordinering med Nav om praksislop, norskkurs og tiltak kan styrke både rekruttering og oppfølging, og at tilsvarende samarbeid om bolig, gjerne i dialog med Husbanken eller stiftelser, kan gjøre etableringen mer realistisk for aktuelle familier. I tillegg løftes Nav fram som mulig rekrutteringskanal. Nav-veiledere kjenner mange potensielle kandidater, kvinner og menn med innvandrerbakgrunn og gjerne høy utdanning som står uten jobb og har utfordringer med å komme inn i arbeidslivet, som kan vurderes for besøkshjem, beredskapshjem eller fosterhjem. Samtidig må kvalitet og egnethet sikres, og man må planlegge for hva som skjer når frikjøp eller tiltak opphører, slik at familien ikke faller utenfor eller står uten inntekt. Enkelte informanter påpeker samtidig at det er viktig at man er klar over rettigheter, eventuelle konsekvenser for ytelser, godtgjøring og liknende ved å skulle være fosterhjem, og at det kan ha betydning for videre arbeidskarriere.

Særlig ved slektsplasseringer er forventningsavklaring kritisk. Fosterforeldre i familie eller nettverk opplever ifølge informanter til tider at barnevernet forutsetter at fosterhjemmet har større innsikt i barnets situasjon enn de faktisk har. Når fasader kan skjule underliggende utfordringer, trengs trygg og systematisk kartlegging, tydelige rammer og tett oppfølging gjennom hele overgangen fra første henvendelse til varig plassering.

Informanter peker også på at mange ressurspersoner finnes i nettverk og trer raskt inn som midlertidige løsninger eller uformelle fosterhjem, uten å bli registrert noe sted. Barnevernstjenesten kan dermed sitte med en gruppe personer som allerede er kartlagt eller delvis vurdert, men som ikke fanges opp som potensielle fosterforeldre i det videre arbeidet. Her etterlyses både tydeligere og mer langsiktig støtte for å trygge valg og gjennomføring, og mer systematisk oppfølging og mobilisering av denne gruppen.

5.4 Oppfølging av fosterhjem

Flere barnevernstjenester har de siste årene etablert mer forutsigbare og strukturerte løp for oppfølging av fosterhjem. Noen kommuner har utviklet en «omsorgspakke» for systematisk oppfølging, og tilhørende informasjon som gir fosterforeldre oversikt. En kommune viser for eksempel til at de gir oversikt over veiledning, kurs og kontaktpunkter gjennom det første og andre året, med faste oppfølgingsmøter årlig med saksbehandler og hjemmebesøk fra veileder første året, i tillegg til obligatoriske kurs. Erfaringen er at tydelig rammeverk for oppfølging skaper trygghet, og at opplegget fungerer godt også for familier med annen kulturell bakgrunn enn norsk. Også andre understreker

viktigheten av tidlig støtte, god veiledning og ev. kompenserende tiltak, inkludert fast avlastning, for å forebygge brudd og støtte både barn, foreldre og fosterforeldre.

Informanter fremhever at mange fosterhjem opplever at tjenestene er for lite til stede i hverdagen, og at dette svekker både opplevelsen av støtte og omdømmet til barnevernet. Informanter beskriver at et respektfullt, forutsigbart og godt samarbeid, der alle drar i samme retning, er avgjørende for tillit og trivsel. Fosterforeldre etterlyser særlig tydelige forventningsavklaringer: Hvilken oppfølging får de, hvor ofte, og hva skjer når en frikjøpsordning eller ekstra støtte tar slutt? Når dette er uklart, skaper det utrygghet. I tillegg peker flere på mulige uheldige utslag i økonomiske ordninger, for eksempel i tilfeller med behov for ekstra kompensasjon blant fosterforeldre som mottar uføretrygd. Det oppleves som lite hensiktsmessig når målet er stabile og forutsigbare rammer for barnet.

Ungdomsfasen, særlig rundt 13–15 år, trekkes frem som krevende, uavhengig av kulturell bakgrunn. Identitetsutvikling, behov for tilhørighet og kontakt med biologisk familie kan øke risiko for brudd dersom samvær og nettverkskontakt har vært for svak. Flere peker på at man ofte er bevisste på disse temaene og jobber godt med barnas bakgrunn og tilhørighet, men at fosterforeldre noen ganger står for alene i de mest krevende periodene. Her etterlyses blant annet målrettet miljøterapi og tilgang til veiledere med relevant språk- og kulturkompetanse.

På tvers av funnene fremkommer behovet for bedre verktøy og arbeidsformer i oppfølgingen av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn. Dette handler om tilgang til tolk, tilpasset opplæring og veiledning, og om å revidere maler og rutiner som i dag i stor grad bygger på et vestlig verdi- og normgrunnlag. Flere mener det må tenkes mer grunnleggende og langsiktig for å sikre at støtteapparatet faktisk treffer ulike familier og livssituasjoner. I tillegg løftes betydningen av fellesskap: å inkludere fosterhjem i faglige nettverk og faglige møteplasser kan styrke mestring og motvirke opplevelsen av å stå alene.

- *Det er fosterhjemskrise, men jeg og min mann har nå vært ledig fosterhjem i snart et halvt år, men ingen som har ringt og spurt oss om vi har lyst på et nytt oppdrag. Jeg vet om flere fosterforeldre som ikke har barn lenger som ikke har hatt oppdrag på flere år.*

Informant

Til slutt peker erfarne fosterforeldre på behovet for bedre «gjenbruk» av eksisterende kapasitet. Selv i en situasjon med stor mangel på fosterhjem, opplever noen at de står uten nye oppdrag over lengre tid, til tross for gjennomført opplæring og erfaring. Et bedre system for registrering og rekruttering av tidligere fosterhjem kan mobilisere verdifull kompetanse raskere når behov oppstår.

6 Hovedfunn og anbefalinger

Funnene tilsier at rekruttering av fosterforeldre med minoritetsbakgrunn bør bygge på verdier og motivasjon som allerede står sterkt i miljøene, starte nærmest barnet og dets nettverk, og kombinere tydelig informasjon med relasjons- og kontaktkompetanse. Valg av budskap og budbringere og mulighet til å kommunisere på eget språk kan ha betydning, men også mer overordnede forhold som krav for å bli fosterhjem, oppfølging av fosterhjem og samarbeid mellom kommuner, Bufetat og øvrige aktører spiller inn. Basert på funn og analyser har vi utarbeidet ni anbefalinger.

6.1 Hovedfunn

Samlet peker funnene på at rekruttering og oppfølging av fosterhjem med minoritetsbakgrunn lykkes best når arbeidet bygger på verdier og motivasjon som allerede står sterkt i miljøene, starter nærmest barnet og dets nettverk, og kombinerer tydelig informasjon og språktilpasning med langsiktig relasjons- og kontaktkompetanse. Oversatt materiell og mulighet til å kommunisere på eget språk har særlig betydning i tidlige faser og ved beslutninger med store konsekvenser, men er ikke tilstrekkelig alene. Effekten avhenger blant annet av kvaliteten på tolketjenester, relevans og samskaping av innhold, samt fleksibel praktisering av krav og tett oppfølging i et godt koordinert samarbeid mellom kommuner, Bufetat og øvrige velferdsaktører. I det følgende gjennomgås de viktigste hovedfunnene fra innsiktsarbeidet.

Motivasjon og verdier

- Motivasjonen for å bli fosterhjem er i hovedsak verdibasert, og knyttet til omsorg, fellesskap, ansvar for barn og ønsket om å bidra, både for barnet, foreldrene og samfunnet.
- Mange med minoritetsbakgrunn beskriver et sterkt ønske om å «gi noe tilbake» til samfunnet, og opplever fosterhjemsoppdraget som et særlig meningsfullt samfunnsoppdrag.
- Kollektivistiske familie- og fellesskapsverdier gjør at fosterhjemsoppgraden ofte forstås som et felles prosjekt, der storfamilie og nettverk har en naturlig plass.

Tillit, informasjon og forståelse av barnevernet

- Grunnleggende skepsis til barnevernet og myndighetsapparatet er utbredt blant mange med minoritetsbakgrunn, og knyttes til erfaringer med kontrollerende myndigheter, frykt for å bli misforstått og maktasymmetri.
- Det er stort behov for grunnleggende og tilpasset informasjon om velferdsstaten, barnevernets rolle, hvorfor barn plasseres utenfor hjemmet og hva et fosterhjem faktisk er.
- Positive erfaringer formidlet av personer med minoritetsbakgrunn som selv har vært i kontakt med barnevernet eller vært fosterhjem, kan ha betydning for å bygge tillit og korrigere ensidige historier.

Kanaler og budbringere i rekrutteringen

- Slekt og nettverk fremstår som den mest treffsikre rekrutteringskanalen for fosterhjem med minoritetsbakgrunn, og familieråd løftes fram som et sentralt virkemiddel.
- Fysiske møter er avgjørende for rekrutteringen. Hverdagsnære, fysiske arenaer, for eksempel skoler, fritidsarenaer, arbeidsplasser med mange internasjonalt ansatte, religiøse møteplasser

eller relevante festivaler, vurderes som mer effektive enn rene digitale kampanjer, som kan være et supplement.

- Eksisterende fosterhjem og barn som tidligere har vært i fosterhjem omtales som sterke ambassadører. Frontfigurer og budbringere kan være gode ambassadører, men må ikke brukes ukritisk.

Språk, tolk og oversatt materiell

- Mulighet til å kommunisere på eget språk og tilgang til kvalifiserte tolker har særlig betydning i tidlige faser og ved beslutninger med store konsekvenser, og kan være avgjørende for forståelse, trygghet og motivasjon.
- Samtidig peker informantene på at relasjon, trygghet og «personmatch» ofte er viktigere enn å dele morsmål. Språk løser ikke alene utfordringer knyttet til skepsis, maktasymmetri og tidligere erfaringer.
- Oversatt materiell kan treffe dårlig dersom det ikke utvikles sammen med målgruppen. Det etterlyses samskapt innhold der budskapet starter «der familiene er», og tolker med god forståelse for fosterhjemsoppdraget og barnevernets kontekst.

Krav og fleksibilitet i vurderingen av fosterhjem

- Krav til fosterforeldre oppleves som delvis utydelige, både internt i tjenestene og blant potensielle fosterforeldre, særlig knyttet til bolig og krav om eget rom.
- Overgangen til mer systematisk vurdering av slekt og nettverk har økt behovet for fleksibilitet og bruk av kompenserende tiltak, spesielt for familier med mer krevende sosioøkonomiske rammer.
- Samtidig understrekes behovet for å opprettholde tydelige kvalitetskrav, sikre at økonomiske motiver ikke dominerer, og ivareta barnets behov for stabilitet og integrasjon i det norske samfunnet.

Oppfølging og bruk av eksisterende ressurser

- Strukturerte oppfølgingsløp, tydelige forventninger, stabil økonomi og god veiledning reduserer risiko for brudd og skaper trygghet for fosterhjem, også for familier med minoritetsbakgrunn.
- Fosterforeldre har behov for mer forutsigbarhet og tettere hjelp og tilstedeværelse i hverdagen, særlig i krevende faser som ungdomstid og ved arbeid med tilhørighet og kontakt med biologisk familie.
- Erfarne fosterhjem kan stå ubenyttet over lengre perioder, noe som tyder på behov for bedre systemer for å mobilisere og «gjenbruke» eksisterende kapasitet.

Samarbeid mellom kommuner, Bufetat og andre aktører

- Arbeidet med fosterhjem i Bufetat beskrives av noen som fragmentert, med mange innganger og krevende informasjonsflyt, noe som kan svekke rekruttering, oppfølging og utnyttelse av kapasitet.
- Kommunene har lokalkunnskap og kontaktflater inn mot minoritetsmiljøer, mens Bufetat har virkemidler, kurs og bistandsplikt, uten at dette alltid utnyttes som et felles rekrutteringsprosjekt. Her er det imidlertid satt i gang relevante initiativ.
- Samarbeid med tjenester som Nav, Husbanken og andre aktører trekkes fram som et potensial for å styrke både rekruttering, økonomisk og praktisk tilrettelegging og langsiktig oppfølging.

6.2 Anbefalinger

Basert på gjennomført datainnsamling har vi utarbeidet ni anbefalinger. Anbefalingene er avledet av funn fra gjennomførte intervjuer, arbeidsmøtene og litteraturgjennomgangen.

Anbefaling 1 – Bygg rekruttering på verdier og motivasjon som allerede står sterkt i miljøene

Konkretisering: Utform rekrutteringsbudskap som tydelig løfter fram verdier som omsorg, fellesskap, ansvar for barn og ønsket om å gi noe tilbake til samfunnet, og koble dette til fosterhjemsoppdraget. Vektlegg både det universelle i å gi barn trygghet og det særskilte ved kulturell kompetanse som ressurs.

Begrunnelse: Funnene fra intervjuene forteller oss at motivasjonen for å bli fosterhjem i liten grad er økonomisk, men forankret i dype verdier som omsorg, fellesskap og ønsket om å bidra. Ønske om å bidra kan både være koblet til at man ønsker å hjelpe barnet og å gi noe tilbake til Norge etter å ha etablert seg her. Fosterhjemsoppdraget omtales som et av de mest meningsfulle samfunnsoppdragene man kan ta på seg. Når budskapet speiler disse drivkreftene, øker sannsynligheten for at familier kjenner seg igjen og vurderer å melde seg til fosterhjemsoppdraget.

Anbefaling 2 – Prioriter slekt, nettverk og medvirkning

Konkretisering: Styrk systematisk rekruttering gjennom barnets slekt og nettverk, blant annet ved økt bruk av familieråd, og kombinere dette med tilstedeværelse på fysiske arenaer der målgruppen faktisk er (religiøse møteplasser, fritidsarenaer, arbeidsplasser, festivaler). Involver barna aktivt i å identifisere personer i slekt og nettverk som de selv har tillit til, og la deres subjektive ønsker og vurderinger knyttet til språk, kultur og religion være retningsgivende i det konkrete rekrutteringsarbeidet. Overgangen fra rekruttering til etablering av fosterhjem kan også lettes for eksempel ved å starte som beredskapshjem eller besøkshjem.

Begrunnelse: Funnene viser at slekt og nettverk er den mest treffsikre kanalen for å rekruttere fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Terskelen er lavere når relasjoner allerede er etablert, og noen må faktisk bli spurt for å vurdere oppdraget. Samtidig peker informanter på at rekruttering skjer mest effektivt i fysiske og hverdagsnære arenaer, mens sosiale medier fungerer best som supplement. Forskning og erfaring understreker også at barn og unge selv har viktige perspektiver på hvem de kan tenke seg å bo hos, og hva som er viktig for dem i spørsmål om språk, kultur og religion. Økt og mer strukturert bruk av familieråd og andre nettverksprosesser, kombinert med reell medvirkning fra barn og unge, kan dermed styrke både rekruttering, treffsikkerhet og opplevelsen av tilhørighet.

Anbefaling 3 – Bruk eksisterende fosterhjem og tidligere barn i fosterhjem som ambassadører

Konkretisering: Etabler og formaliser ambassadørordninger der fosterforeldre, tidligere barn i fosterhjem og foreldre med gode erfaringer inviteres til å dele historier i informasjonsmøter, kampanjer og digitale flater.

Begrunnelse: Gjennomførte intervjuer peker på at gode historier har stor gjennomslagskraft, spesielt når det er skepsis til barnevernet. Når personer med egen minoritetsbakgrunn forteller om positive erfaringer med barnevernet og fosterhjemsoppdraget, kan det bidra til å korrigere ensidige narrativer, bygge tillit og senke terskelen for å melde interesse. Dette gjelder både eksisterende fosterhjem og unge voksne som selv har bodd i fosterhjem.

Anbefaling 4 - Velg budbringere strategisk og «lån tillit» gjennom etablerte miljøer

Konkretisering: Bygg partnerskap med innvandrersorganisasjoner, kvinneforeninger og kompetanse-miljøer på kultur og mangfold, og utvikle budskap og rekrutteringsopplegg i samarbeid med dem. Utpek dedikerte kontaktpersoner i tjenestene som har et eksplisitt ansvar for å følge opp minoritets-miljøer jevnlig over tid, være synlige på relevante møteplasser og fungere som faste brobyggere mellom barnevernet og miljøene. Vær tilbakeholden med å bruke enkeltfrontfigurer uten grundig forberedelse.

Begrunnelse: Funnene fra intervjuene forteller oss at ukritisk bruk av frontfigurer kan gi mange henvendelser fra personer som ikke har forstått eller er egnet for oppdraget, og kan svekke både tillit og seriøsitet. Samtidig beskrives det som mer lovende å «låne tillit» fra etablerte organisasjoner og nettverk, der budskapet utvikles i fellesskap og målgruppen opplever eierskap og relevans. Faste kontaktpersoner som kommer tilbake til de samme miljøene over tid, kan bygge relasjoner, skape gjenkjenning og gradvis «få en fot innafor», noe som er særlig viktig når skepsis og lav tillit til myndigheter utgjør en barriere.

Anbefaling 5 – Prioriter språk, tolk og oversatt materiell spesielt i tidlige og kritiske faser

Konkretisering: Sikre mulighet for kommunikasjon på eget språk og bruk av kvalifiserte tolker som forstår fosterhjemsoppdraget i de fasene der forståelse er mest kritisk. Eksempler på kritiske faser kan være førstegangskontakt, godkjenning av fosterhjem og i dialog om beslutning om å påta seg fosterhjemsoppdraget. Utvikle oversatt materiell gjennom samskaping med målgruppen, heller enn å oversette eksisterende norsk materiell direkte.

Begrunnelse: Funnene tyder på at oversatt materiell og mulighet til å kommunisere på eget språk har betydning, særlig tidlig i prosessen og ved avgjørende beslutninger. Samtidig er språk alene ikke tilstrekkelig. For eksempel kan dårlig tolking og lite tilpasset materiell gi misforståelser og svekket tillit. Informantene peker på tolkebruk som et sårbart element, og at materiell som ikke er utviklet sammen med målgruppen ofte ikke treffer. Derfor bør språklig tilrettelagt kommunikasjon og oversettelser kombineres med kvalitetssikrede tolker som har en god forståelse av fosterhjemsoppdraget, relasjonsbygging og samskap innhold som tar utgangspunkt i familienes kulturelle bakgrunn.

Anbefaling 6 – Bygg systematisk kontakt- og relasjonskompetansen i tjenesten

Konkretisering: Styrk opplæring og veiledning i relasjons- og kontaktkompetanse, med vekt på maktasymmetri, minoritetserfaringer, rasisme, skepsis til myndigheter og ulike forståelser av foreldreskap. Sett av tid og strukturer for lange, forklarende samtaler med potensielle fosterhjem.

Begrunnelse: Informantene fremhever at relasjons- og kontaktkompetanse ofte er vel så viktig som kulturkompetanse. Mange familier har erfaringer med utenforskap og et skjevt maktforhold til myndigheter, og frykter å bli vurdert etter en norsk norm de ikke kjenner. Funnene viser også at tillit i liten grad bygges gjennom informasjonsmateriell alene, men gjennom møter mellom mennesker der man får forklart hva barnevernet er, hvorfor barn plasseres, og hva det faktisk innebærer å være fosterhjem.

Anbefaling 7 - Klargjør og praktiser krav til fosterhjem med større presisjon og fleksibilitet

Konkretisering: Tydeliggjør hvilke krav som er absolutte (for eksempel stabilitet, omsorgsevne, samarbeidsevne) og hvilke som kan fravikes med kompenserende tiltak, særlig ved slekts- og nettverks-plasseringer. Vurder målrettede økonomiske og praktiske virkemidler (bolig, språkopplæring, avlastning e.l.) der dette er nødvendig for å godkjenne ellers egnede familier.

Begrunnelse: Funn fra intervjuene viser at dagens praksis kan oppleves uklar, både internt i tjenestene og for potensielle fosterhjem. Særlig kravet om eget soverom fremstår som en vedvarende barriere, spesielt i pressområder, og kan ekskludere familier som ellers kan gi barnet tilhørighet og trygghet. Samtidig er det bred enighet om at kravene ikke kan senkes for langt. Mer presise kriterier, kombinert med fleksible, faglig begrunnede unntak og kompenserende tiltak, kan bidra til å utvide rekrutteringsgrunnlaget uten å svekke kvaliteten på gjennomføringen av fosterhjemsoppdraget.

Anbefaling 8 - Systematiser samarbeid mellom kommuner, Bufetat og andre velferdsaktører

Konkretisering: Videreutvikle tydeligere, felles arbeidsformer mellom kommunale barnevernstjenester og Bufetat for rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn, og koble aktivt på Nav, Husbanken og andre relevante aktører.

Begrunnelse: Intervjuene viser at ansvarsfordeling og informasjonsflyt mellom kommuner og Bufetat kan oppleves fragmentert, og at mangel på samordning kan føre til ventetid og tap av potensielle fosterhjem. Kommunene sitter ofte med lokalkunnskap og nettverk inn i minoritetsmiljøer, mens Bufetat har bistandsplikt, kurs og virkemidler. Når disse ressursene ikke kobles systematisk sammen, svekkes rekrutteringsarbeidet. Bedre struktur, faste kontaktflater og felles løp kan øke både effektivitet og treffsikkerhet.

Anbefaling 9 - Gjør oppfølgingen mer forutsigbar og bruk eksisterende fosterhjem bedre

Konkretisering: Etabler strukturerte oppfølgingsløp for fosterhjem (for eksempel «omsorgspakker»), med forutsigbare rammer for veiledning, kurs, økonomi og kontaktpunkter, også tilpasset familier med minoritetsbakgrunn. Bygg samtidig systemer for å mobilisere erfarne fosterhjem som står uten oppdrag.

Begrunnelse: Funnene fra intervjuene viser at tydelige rammer og systematisk oppfølging reduserer risiko for brudd og styrker trivsel for både barn og fosterforeldre. Samtidig rapporterer enkelte fosterhjem at de står uten nye oppdrag over tid, til tross for erfaring og opplæring, i en situasjon med mangel på fosterhjem. Mer forutsigbar oppfølging og aktiv gjenbruk av eksisterende kapasitet kan både styrke kvalitet og øke tilgjengelige fosterhjem.

Referanseliste

- Akerø-Kasongo, J. M. & van der Weele, J. (2023). Fra «kulturtolk» til interkulturell brobygging. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 21(4), 300-328. <https://doi.org/doi:10.18261/fab.21.4.5>
- Ali, A. (2015). Et flerkulturelt barnevern? - Hvordan fremme dialog mellom barnevernet og etniske minoriteter. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2), 148-150. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-07>
- Anjos, C., Magalhães, E., Graça, J., Pinto, V. S., Baptista, J. & Pinheiro, M. (2023). Perceived barriers, drivers and enablers to becoming a foster family: An exploratory study in Portugal. *Children and Youth Services Review*, 145, Artikkel 106811. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2023.106811>
- Barne- og familiedepartementet. (2023). *Forskrift om fosterhjem* (FOR-2023-10-13-1632)
- Barne- og familiedepartementet (2024). Meld. St. 29 (2023–2024). *Fosterheim – ein trygg heim å bu i*.
- Barnevernsloven. (2021). *Lov om barnevern* (LOV-2021-06-18-97). Barne- og familiedepartementet. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97>
- Chowdhury, C. (2021). 'They want to give our children to white people and Christian people': Somali perspectives on the shortage of Somali substitute carers. *Adoption and Fostering*, 45(1), 22-36. <https://doi.org/10.1177/0308575921989827>
- Cressman, A. (2024). Foster care adoption recruitment methods: A review of the literature amid calls for reform in the United States. *Children and Youth Services Review*, 166, Artikkel 107962. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2024.107962>
- Dalen, K. Flatø, H. og Friberg, J.H. (2022). *Hverdagsintegrering. En pilotundersøkelse om tillit, tilhørighet, deltakelse og diskriminering i innvandrerbefolkningen*. Fafo-rapport 2022:15
- Degener, C. J., Bergen, D. D. & Grietens, H. W. E. (2022). The ethnic identity of transracially placed foster children with an ethnic minority background: A systematic literature review. *Children & society*, 36(2), 201-219. <https://doi.org/10.1111/chso.12444>
- Ellington, L. (2025). Nurturing roots: Motivations of Inuit foster parents caring for Inuit children in Nunavik. *Child Abuse and Neglect*, 163, Artikkel 107326. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107326>
- Erdilmen, M. (2021). *Frameworks and good practices of intercultural mediation for migrant integration in Europe*. IOM UN Migration. <https://eca.iom.int/sites/g/files/tmzbd1666/files/documents/Frameworks%20and%20good%20practices%20of%20intercultural%20mediation.pdf>
- FN. (1989). *FNs konvensjon om barns rettigheter* (Ratifisert av Norge 1991). Barne- og familiedepartementet.
- Hansen, T. (2024). The View of Minority Youth on Cultural Continuity When Developing Their Identity in Majority Foster Homes. *Child Care in Practice*, 30(4), 600-618. <https://doi.org/10.1080/13575279.2023.2234304>
- Hansen, T. & Flakerud, I. (2020). Familiens betydning for ungdoms religiøse identitetsutvikling. *Nordisk tidsskrift for ungdomsforskning*, 1(1), 42-56. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-8162-2020-01-04>
- Hernes mfl. (2024) Settlement, integration and employment under a temporary perspective: Experiences and perceptions of Ukrainian refugees and municipal refugee services (2023-2024)
- Herrero-Arias, R. & Tonheim, M. (2025). The significance of religion when matching children with migrant background and foster carers – child welfare workers' perspectives. *Children and Youth Services Review*, 172, 108240. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2025.108240>

- Hultman, E., Tonheim, M. & Gustavsson, L. R. (2025). Significant Considerations When Matching Foster Families and Children With Migrant Backgrounds: Reflections of Social Workers in Norway and Sweden. *Child & Family Social Work*.
- IOM UN Migration. (2021). *Best Practice Report: Recruiting Foster Care Providers in Migrant Communities*. International Organization of Migration, United Nations. <https://belgium.iom.int/sites/g/files/tmzbd11286/files/documents/Best%20practice.pdf>
- IOM UN Migration. (2022). *Standard Operating Procedure: Recruiting Foster Care Providers in Migrant Communities*. International Organization of Migration, United Nations. <https://belgium.iom.int/sites/g/files/tmzbd11286/files/documents/D2.4%20Finalized%20SOP%20-%20EN.pdf>
- Ipsos (2017) *Tillit til barnevernet blant personer med innvandrerbakgrunn*
- Gribble, K. & Blythe, S. (2022). Love and belonging in foster carer recruitment materials in New South Wales, Australia. *Child Abuse and Neglect*, 130, Artikkel 105341. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105341>
- Ljones, Eirinn H., Fylkesnes, Marte K. & Tonheim, M. (2025). Navigating Family Relationships and a Sense of Home in Foster Care: The Experiences of Children with Migration Backgrounds. *Child & Family Social Work*, n/a(n/a). <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/cfs.13312>
- Munn, Z., Peters, M. D. J., Stern, C., Tufanaru, C., McArthur, A. & Aromataris, E. (2018). Systematic review or scoping review? Guidance for authors when choosing between a systematic or scoping review approach. *BMC Medical Research Methodology*, 18(1), 143-147. <https://doi.org/10.1186/s12874-018-0611-x>
- Proba-rapport nr. 2017 – 03 Barn med minoritetsbakgrunn i fosterhjem <https://www.bufdir.no/rapporter/dokumentside/BUFO0004248/>
- Prop. 83 L (2024-2025). (2025). *Endringer i barnevernsloven m. (kvalitetsløftet i barnevernet)*. Barne- og familiedepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/976228852269472191f886e5fb1b01a0/no/pdfs/prp202420250083000dddpdfs.pdf>
- Raudkivi, M. (2024). Motives of Fosterers in a Post-Socialist Country. *Journal of Child and Family Studies*, 33(12), 3840-3853. <https://doi.org/10.1007/s10826-024-02939-3>
- Sentio Research (2024): Befolkningsundersøkelse om fosterhjem 2024. https://cms.bufdir.no/siteassets/rapporter/fosterhjem/Befolkningsundersokelse_om_fosterhjem_2024_tabellrapport.pdf
- Slettebø, A. M., Tonheim, M. & Rossebø, M. S. (2025). Kontinuitet og kulturelle hensyn i valg av fosterhjem til barn med migrasjonsbakgrunn. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 102(3), 160-178. <https://doi.org/10.18261/tnb.102.3.4>
- van der Weele, J. & Fiecko, E. M. (2020). Kulturelle fallgruver i utredning av minoritetsbarn. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 18(3-4), 255-280. <https://doi.org/doi:10.18261/issn.0809-9553-2020-03-04-04>
- Verrept, H. & Coune, I. (2017). *Guide for Intercultural Mediation in Health Care*. Service Public Fédéral Belge. https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/2017_11_14_guide_english_o.pdf
- Wathne, K. (2025). Raised by White People. Conceptualisations of 'Culture' in the Foster Placement of African Minority Youth in Norway. *Journal of Human Rights and Social Work*, 10(1), 79-88. <https://doi.org/10.1007/s41134-024-00346-8>

Menon
Economics

Menon Economics

Sørkedalsveien 10 B, 0369 Oslo

+47 909 90 102

post@menon.no

menon.no